

Πλαίσιο Ικανοτήτων

EU Project: “ENTOS- Entrepreneurship Through Sport”

Σύνθεση: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Απρίλιος 2021

"Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου που αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν."

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	1
Μεθοδολογία έρευνας	2
1. Τελικές παραδοχές έρευνας γραφείου	2
2. Μαθησιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών και μαθητών του αθλητισμού (συμπεράσματα / Βασικές παραδοχές από τις δύο έρευνες)	23
3. Επίπεδο συνειδητοποίησης της σημασίας της επιχειρηματικότητας μεταξύ δασκάλων και διευθυντών σχολείων - ομάδες εστίασης	28
4. Αξιολόγηση ερευνητικών έργων - Συμπεράσματα - Προτάσεις	32
Βασικές ικανότητες	33
Βιβλιογραφία / αναφορές	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I -Ερωτηματολόγιο για καθηγητές	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II-Ερωτηματολόγιο για καθηγητές	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III - μεθοδολογίας έρευνας	43

Εισαγωγή

Το έργο ENTOS απευθύνεται για να υποστηρίξει τους επιχειρηματικούς στόχους των στρατηγικών εκπαίδευσης και κατάρτισης 2020 και Ευρώπη 2020, παρέχοντας στους εκπαιδευτικούς αθλητισμού μια καινοτόμο και παιδαγωγική προσέγγιση με επίκεντρο τους μαθητές που απευθύνεται στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης επιχειρηματικότητας μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων.

Η αθλητική εκπαίδευση στο σχολείο δεν έχει μόνο μια αθλητική διάσταση ανταγωνιστική ή ψυχαγωγική δραστηριότητα, αλλά και μια εξαιρετική ευκαιρία να μάθουν και να εξασκήσουν πρόσθετες δεξιότητες, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν τις «επιχειρηματικές», εάν εμπλουτιστούν με τη μέθοδο ENTOS. Επιχειρηματικές δεξιότητες, όπως αυτοπεποίθηση, ομαδική εργασία, επίλυση προβλημάτων, προσανατολισμός στόχου, ανάληψη κινδύνων, διαχείριση χρόνου, στρατηγική σκέψη, επικοινωνία, ηγεσία κ.λπ. συμπεριφορές τυπικές της καθημερινής ζωής των ενηλίκων, όπως ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η εφαρμογή και η αξιολόγηση μιας επαγγελματικής δέσμευσης με το πραγματικό περιβάλλον της αγοράς.

Η ενοποίηση των μαθημάτων αθλητισμού με τους στόχους της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα επιτυγχάνει μια τέλεια διαθεματική προσέγγιση: τα παραδοσιακά αθλητικά μαθήματα των εθνικών προγραμμάτων σπουδών θα εμπλουτιστούν απλώς με εργαλεία εκπαίδευσης επιχειρηματικότητας και δεξιότητες διευκόλυνσης των εκπαιδευτικών. Η μέθοδος ENTOS δεν χρειάζεται ούτε ώρες εκτός σχολείου, ούτε επιπλέον οικονομικούς πόρους. Ως εκ τούτου, το ENTOS μπορεί να θεωρηθεί όπως κάθε άλλη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση που εξασφαλίζει μεγάλο αντίκτυπο, μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και εύκολη μεταφορά σε άλλα ευρωπαϊκά σχολεία. Μια πρόσθετη αξία δίνεται από τη δυνατότητα να προτείνει το ENTOS επίσης ως αρχική κατάρτιση για φοιτητές αθλητικών πανεπιστημίων, οι οποίοι μπορούν ακόμη και να αποκτήσουν ECTS εντός των προγραμμάτων σπουδών τους.

Μεθοδολογία έρευνας

Ο κύριος στόχος του Intellectual Output 1 ήταν να αναπτυχθεί το Πλαίσιο Ικανότητας του Sport Teacher με:

1. Συλλογή καλών πρακτικών σε Σχολεία / ΜΚΟ / κ.λπ. και όπως ορίζεται από κανονισμούς σε ευρωπαϊκές χώρες-Έρευνα γραφείου.
2. Προσδιορίστε τις μαθησιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών και των μαθητών του αθλητισμού - Ανάλυση ερωτηματολογίου.
3. Αξιολογήστε το επίπεδο συνειδητοποίησης της σημασίας της επιχειρηματικότητας μεταξύ εκπαιδευτικών και διευθυντών σχολείων - Focus Groups.

Ο υπεύθυνος της UTH και ηγέτης του IO1 δημιούργησε αξιόπιστα και έγκυρα ερευνητικά όργανα (μέθοδοι έρευνας γραφείου, ερωτηματολόγια, χρονοδιαγράμματα συνεντεύξεων) και συνέλεξε δεδομένα από όλους τους εταίρους του έργου ENTOS. Στη συνέχεια, η ερευνητική ομάδα του UTH ανέλυσε

δεδομένα προς τους κύριους σκοπούς και τους στόχους της έρευνας, όπως i) έρευνα γραφείου (συλλογή υφιστάμενων βέλτιστων πρακτικών, μελέτες περιπτώσεων και άρθρα), ii) ερωτηματολόγια (έρευνα αναγκών των ομάδων στόχων) και iii) Αξιολόγηση το επίπεδο συνειδητοποίησης της σημασίας της επιχειρηματικότητας μεταξύ των δασκάλων και των διευθυντών σχολείων _

Focus Groups.

Ως εκ τούτου, η ΥΠΗ υπέθεσε ότι οι συνεργάτες παρείχαν αποτελέσματα ακολουθώντας τις παραπάνω ερευνητικές δράσεις μέσω καθορισμένων οδηγιών. Στη συνέχεια, ο ηγέτης του IO1 συνέλεξε τα δεδομένα και παρουσίασε συνολικά τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας σε μια τελική συγκριτική έκθεση.

1. Τελικές παραδοχές έρευνας γραφείου

Για την ανάπτυξη της διαδικτυακής μεθόδου έρευνας γραφείου, οι 5 εταίροι συνέλεξαν δεδομένα και για τις 28 ευρωπαϊκές χώρες από υφιστάμενους πόρους στην εκπαίδευση επιχειρηματικότητας στα σχολεία, π.χ. σχολικά προγράμματα, ευρωπαϊκά έργα, εθνικές στρατηγικές, προγράμματα, νόμους κ.λπ. Όλες οι οδηγίες για Η ανάπτυξη της έρευνας γραφείου βρίσκεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

Ισπανία

Ο νόμος 14/2013, της 27ης Σεπτεμβρίου, σχετικά με τη στήριξη των επιχειρηματιών και τη διεθνοποίησή τους, είναι αυτός που δίνει την μεγαλύτερη προσοχή στην προώθηση της επιχειρηματικότητας στα διάφορα στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος, υποδεικνύοντάς το σε τρεις στιγμές των άρθρων του:

Στο άρθρο 4. του νόμου, η επιχειρηματικότητα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ορίζεται ότι το πρόγραμμα σπουδών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, της απολυτηρίου και της επαγγελματικής κατάρτισης θα ενσωματώνει στόχους, ικανότητες, περιεχόμενο και κριτήρια αξιολόγησης της κατάρτισης προσανατολισμένης στην ανάπτυξη και ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος, στην απόκτηση ικανοτήτων για τη δημιουργία και ανάπτυξη διαφόρων επιχειρηματικών μοντέλων, και την προώθηση της ισότητας ευκαιριών και του σεβασμού για τον επιχειρηματία και τον επιχειρηματία, καθώς και την επιχειρηματική ηθική.

Οι εκπαιδευτικές διοικήσεις μπορούν να υιοθετήσουν μέτρα για να συμμετάσχουν οι μαθητές σε δραστηριότητες που σας επιτρέπουν να ενισχύσετε το επιχειρηματικό πνεύμα και την επιχειρηματικότητα βάσει δεξιοτήτων όπως η δημιουργικότητα, η πρωτοβουλία, η ομαδική εργασία, η αυτοπεποίθηση και η κριτική αίσθηση. Στο άρθρο 6. του νόμου, είναι δυνατό να διαβαστεί ότι το διδακτικό προσωπικό πρέπει να αποκτήσει τις ικανότητες και τις ικανότητες που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα, την επιχειρηματικότητα, τις ίσες ευκαιρίες στο επιχειρηματικό περιβάλλον και τη δημιουργία και ανάπτυξη εταιρειών, μέσω αρχικής κατάρτισης ή συνεχιζόμενης

εκπαίδευσης εκπαιδευτικοί. Επιπλέον, το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, σε συνεργασία με τις Αυτόνομες Κοινότητες, θα προωθήσει ότι τα προγράμματα μόνιμης κατάρτισης για εκπαιδευτικούς περιλαμβάνουν περιεχόμενο που αναφέρεται στην επιχειρηματικότητα, την επιχειρηματική πρωτοβουλία και τη δημιουργία και ανάπτυξη εταιρειών. Ειδικότερα, το LOMCE, ο νόμος για τη βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση, θεσπίζει ένα γενικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των βασικών ικανοτήτων στα σχολικά προγράμματα και προτείνει μια διαθεματική προσέγγιση για όλα τα θέματα και την κύρια προσέγγιση που χρησιμοποιείται από την πλειοψηφία εκπαιδευτικών κέντρων, είναι αυτό του «Έργου έργου».

Το LOMCE θέτει το στόχο της βελτίωσης της απασχολησιμότητας των μαθητών και της τόνωσης του επιχειρηματικού πνεύματός τους, ξεκινώντας ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Οι αναφορές στην εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα δεν περιορίζονται μόνο στον εκπαιδευτικό νόμο, αλλά εφαρμόζονται επίσης μέσω αρκετών προτάσεων όπως το "Estrategia de Emprendimiento y Empleo Joven 2013-2016" που δημιουργήθηκε μετά από τη σύσταση της ΕΚ για υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, και αυτό στοχεύει στη μείωση της ανεργίας μέσω αμειβόμενης και αυτοαπασχόλησης. Ταυτόχρονα, οι αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας έχουν διαφορετικές στρατηγικές για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα, με διαφορές σχετικά με τις δομές, την εφαρμογή και τον προϋπολογισμό. Αλλά κανένας από αυτούς δεν έχει δει στη Φυσική Αγωγή ένα αντικείμενο στο οποίο μπορεί να διδαχθεί η Εκπαίδευση Επιχειρηματικότητας, αλλά αυτή η καινοτόμος προσέγγιση (έργο ENTOS) είναι απόλυτα σύμφωνη με τους σκοπούς του LOMCE. Σχετικά με τη Φυσική Αγωγή στις Αυτόνομες Κοινότητες, η κεντρική κυβέρνηση ρυθμίζει τις ελάχιστες ώρες, των οποίων τα σχολεία καλούνται να προωθήσουν την άσκηση μέσω επαγγελματικής καθοδήγησης. Για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δύο ώρες Φυσικής Αγωγής είναι υποχρεωτικά στα σχολεία. Αν και δεν σχετίζεται συγκεκριμένα με τις επιχειρηματικές δεξιότητες, έχει βρεθεί ότι η ακαδημαϊκή έρευνα κινείται προς την κατεύθυνση της σύνδεσης του αθλητισμού με την ανάπτυξη δεξιοτήτων, με κάποια πρακτική εφαρμογή επίσης. Συγκεκριμένα, υπάρχουν δύο κύριες τάσεις που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που δεν σχετίζονται με τον αθλητισμό μέσω της φυσικής δραστηριότητας: η πρώτη είναι η Νευροεπιστήμη και ένα παράδειγμα αυτού είναι η ύπαρξη του Master στο Neuroeducación y Educación Física, που δημιουργήθηκε από το Πανεπιστήμιο TECH και το Universidad Cardenal Herrera. Η δεύτερη τάση είναι να επικεντρωθούμε πολύ στη Συνεργατική Μάθηση και στην ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ζωής, μέσα στην οποία μπορούμε να αναγνωρίσουμε μερικές από τις Ικανότητες Επιχειρηματικότητας. Σχετικά με αυτό είναι το έργο Erasmus + «Σκοπ για το μέλλον - Ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής για απασχολησιμότητα», όπου ένα από τα μέλη της κοινοπραξίας είναι η ισπανική ΜΚΟ «Red Deporte y Cooperación».

Γερμανία

Στη Γερμανία, οι κατευθυντήριες γραμμές και οι προϋποθέσεις πλαισίου για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα δημιουργούνται σε εθνικό επίπεδο, αλλά η εφαρμογή τους ποικίλλει ανάλογα με κάθε ομοσπονδιακό κράτος (Länd). Η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα είναι ένας διαθεματικός στόχος και κάθε κράτος προσφέρει πρωτοβουλίες, προγράμματα και δυνατότητες μάθησης τόσο για τους νέους όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Οι ομοσπονδιακές πολιτείες είναι υπεύθυνες για τις σχολικές πολιτικές και για την παρακολούθηση της ποιότητας της φυσικής αγωγής, ως μέρος της διαχείρισης της ποιότητας στα σχολεία. Τρεις ώρες Φυσικής Αγωγής είναι υποχρεωτικές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αλλά ορισμένοι τύποι σχολείων που εστιάζουν στον αθλητισμό μπορούν να προσφέρουν επιπλέον ώρες.

Υπάρχει ένα πρόγραμμα ομπρέλας, «Unternehmergeist macht Schule» (Επιχειρηματικό πνεύμα στα σχολεία) που συνδέει σχολεία και επιχειρήσεις, βοηθώντας τους μαθητές να πάρουν μια ευκαιρία με αυτοαπασχόληση. Το "Unternehmergeist macht Schule" σχεδιάστηκε για τους διευθυντές και τους δασκάλους του σχολείου για να υποστηρίξουν το έργο τους στον τομέα της Εκπαίδευσης Επιχειρηματικότητας. Η πύλη απευθύνεται επίσης σε φοιτητές ένας ξεχωριστός τομέας προσφέρει πληροφορίες σχετικά με το θέμα της οικονομίας και της επιχειρηματικότητας που είναι ειδικά προετοιμασμένοι για νέους. Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας θέλει να δώσει χώρο και προσοχή σε οικονομικά θέματα στην καθημερινή σχολική ζωή. Οι μαθητές θα πρέπει να εισαχθούν στην «επιχειρηματική πρακτική» όσο το δυνατόν νωρίτερα. Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (BMZ) αναγνωρίζει ότι "Ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να αλλάξει τον κόσμο. Έχει τη δύναμη να εμπνέει, έχει τη δύναμη να ενώνει τους ανθρώπους με έναν τρόπο που λίγο άλλο." Όπως αναγνώρισε ο Νέλσον Μαντέλα, ο αθλητισμός είναι κάτι περισσότερο από σωματική άσκηση. Μπορεί να διδάξει στους ανθρώπους δικαιοσύνη, ανοχή και σεβασμό. Στην πραγματικότητα, είναι μια δύναμη και ένα εργαλείο που μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη διαφόρων στόχων για να αλλάξουν τον κόσμο προς το καλύτερο. Για να εφαρμόσει στην πράξη αυτήν την άποψη, το BMZ χρησιμοποιεί την προσέγγιση του «Αθλητισμού για την Ανάπτυξη» (S4D) για να συμβάλει στους καθορισμένους Στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης (SDGs) της UNESCO όπως η ισότητα των φύλων, η καλή υγεία και η ποιοτική εκπαίδευση. Η προσέγγιση απευθύνεται σε ορισμένες χώρες εταίρους όπως η Ναμίμπια, η Κολομβία και η Ιορδανία.

Το S4D εκπαιδεύει και μεταφέρει ικανότητες σε νέους που ενδυναμώνουν την αυτοεκτίμησή τους, τους βοηθούν να κυριαρχήσουν την καθημερινή τους ζωή και να πάρουν το μέλλον τους στα χέρια τους. Αυτό γίνεται από το S4D Resource Toolkit, το οποίο στοχεύει να δώσει μια συστηματική επισκόπηση των στρατηγικών προσεγγίσεων, θεμάτων, μεθόδων και εργαλείων του S4D.

Είναι επίσης πολύ ενδιαφέρον να επισημάνουμε το ενδιαφέρον που μια αθλητική εταιρεία όπως η ADIDAS έδειξε ενδιαφέρον για το γεγονός ότι μέσω του

αθλητισμού είναι δυνατό να αναπτυχθούν Επιχειρηματικές Ικανότητες. Μπορούμε να βρούμε διάφορα άρθρα και μαρτυρίες αθλητών που ασχολούνται με αυτό το θέμα. *References, sources*

- ο <https://www.gameplan-a.com/2019/08/how-sport-improves-your-complex-problem-solving/>
- ο <https://www.gameplan-a.com/3Cs-leadership> ο <https://www.gameplan-a.com/3Cs-leadership/confidence>
- ο <https://www.gameplan-a.com/2017/08/swimming-inspires-creative-process/>

Ολανδία

Παρά το γεγονός ότι δεν έχει εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, η δημιουργία σχεδίων δράσης στο παρελθόν είχε ως αποτέλεσμα τη μεγάλη προσοχή στην εκπαίδευση επιχειρηματικότητας στις Κάτω Χώρες. Η ολλανδική κυβέρνηση χρηματοδοτεί επί του παρόντος διάφορα έργα και υπογραμμίζει την ανάγκη να αυξηθεί η συνεργασία μεταξύ εκπαίδευσης και επιχειρήσεων, συνδέοντάς την με την Εκπαίδευση Επιχειρηματικότητας. Τα σχολεία έχουν αυτόνομες αποφάσεις σχετικά με τα προγράμματα σπουδών τους, και πολλά από αυτά περιλαμβάνουν στοιχεία επιχειρηματικότητας σε κάθε επίπεδο και όχι μόνο για τα σχολεία ΕΕΚ.

Η Φυσική Αγωγή διδάσκεται στα γυμνάσια για 2,5 ώρες κατά μέσο όρο. υποχρεούνται να συμπεριλάβουν τη Φυσική Αγωγή και να διαδώσουν τα μαθήματα κατά τη σχολική χρονιά και σύμφωνα με τη ζήτηση από άποψη ποιότητας, έντασης και ποικιλίας.

Η έρευνα διαπίστωσε ότι υπάρχει ήδη η τάση να συσχετιστούν οι αθλητικές δραστηριότητες με την ανάπτυξη δεξιοτήτων που δεν σχετίζονται με τον αθλητισμό. Όχι μόνο υπάρχουν ακαδημαϊκές μελέτες σχετικά με αυτήν την τάση, αλλά έχει ήδη τεθεί σε δράση από σημαντικούς ηθοποιούς (όπως στην περίπτωση του ΚΝΒΒ, του Βασιλικού Ολλανδικού Ποδοσφαιρικού Συλλόγου, ότι μέσω του προγράμματος «Worldcoaches» αναπτύσσει έργα σε τρίτες χώρες στις οποίες ο αθλητισμός είναι χρησιμοποιείται ως μέσο για την απόκτηση δεξιοτήτων ζωής.) Το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ έργο «Διατηρήστε τους νέους στον αθλητισμό», με έναν Ολλανδό υποψήφιο, χρησιμοποιεί επίσης την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής για να αποφύγει την εγκατάλειψη νέων από τον αθλητισμό.

Ενδιαφέρουσα είναι η περίπτωση του «Schooljudo». ενώ τα άλλα έργα και προγράμματα τείνουν να εστιάζουν τη δουλειά τους σε τυπικά αθλητικά περιβάλλοντα, αυτό στοχεύει αντ' αυτού να φτάσει στην εκπαίδευση, καθώς στοχεύει στην εισαγωγή της διδασκαλίας του τζούντο στα σχολεία, χρησιμοποιώντας τις αξίες του για να δημιουργήσει μια παιχνιδιάρικη μεθοδολογία που διδάσκει δεξιότητες ζωής στους μαθητές.

References, sources ο

<https://schools.ijf.org/toolkit>

- ο <https://tools.kenniscentrumsportenbewegen.nl/keep-youngsters-involved/onderwerp/english-version/>

Αυστρία

Στην Αυστρία υπάρχει ένα καθορισμένο μοντέλο Εκπαίδευσης Επιχειρηματικότητας που χρησιμοποιείται, το «Μοντέλο TRIO», για να το ενσωματώσει στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σπουδών. Αναφέρεται στην Επιχειρηματικότητα ως μία από τις οκτώ βασικές ικανότητες, λέγοντας συγκεκριμένα ότι «η έννοια της δια βίου μάθησης είναι ένα σημαντικό στοιχείο της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την αγορά εργασίας και προωθεί την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων καθώς και των ευκαιριών των εργαζομένων στην αγορά εργασίας». Στα σχολεία, η Εκπαίδευση Επιχειρηματικότητας είναι τότε ένας διαθεματικός στόχος, ενσωματωμένος σε υποχρεωτικά μαθήματα τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Με βάση τα προγράμματα σπουδών στο "TRIO Model", πολλά σχολεία προσανατολίζονται στις ικανότητες, ιδίως στον τομέα της ΕΕΚ. Έχει επίσης αναπτύξει ένα "Αυστριακό Πλαίσιο Αναφοράς για την Ικανότητα Επιχειρηματικότητας" ως οδηγό. Ο αριθμός των ωρών της Φυσικής Αγωγής στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλάζει σε σχέση με την ηλικία των μαθητών, σε εύρος μεταξύ 2 και 4. Στον τομέα της αθλητικής εκπαίδευσης, η έρευνα διαπίστωσε ότι η πύλη της αυστριακής δημόσιας υγείας υπογραμμίζει πώς Η σημασία του αθλητισμού δεν ανήκει μόνο στον τομέα της υγείας, καθώς δίνει την ευκαιρία να αναπτύξει και δεξιότητες ζωής, μέσω εξηγήσεων και παραδειγμάτων ασκήσεων. Ο αθλητισμός έχει χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τη διδασκαλία δεξιοτήτων ζωής (και, μεταξύ αυτών, υπάρχουν και επιχειρηματικές) για νέους που κινδυνεύουν σε ένα εγχειρίδιο που γράφτηκε για ένα πρόγραμμα πρόληψης που εφαρμόστηκε από την UNODC, την Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα, με βάση στη Βιέννη. *References.*

sources

ο <https://www.gesundheit.gv.at/leben/bewegung/koerper/sport-fuers-leben-lernen> ο <https://www.oas.org/ext/en/security/crime-prevention-network/Resources/DigitalLibrary/ArtMID/1698/ArticleID/1648/Line-up-Live-up-Trainer-manual-Life-skills-training-through-sport-to-prevent-crime-violence-and-drug-use>

Πορτογαλία

Παρόλο που δεν υπάρχει εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στην Πορτογαλία, υπάρχουν σημαντικές περιφερειακές στρατηγικές που στοχεύουν στην ενοποίησή της ως βάση μιας ισχυρής περιφερειακής οικονομίας. Τα πορτογαλικά υπουργεία έχουν επίσης συμμετάσχει σε πολλά ευρωπαϊκά προγράμματα που δοκιμάζουν προσεγγίσεις για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, για να υποστηρίξουν την εισαγωγή πρακτικής επιχειρηματικής εμπειρίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα έχει εισαχθεί στη νομοθεσία από το 2012, με το νομοθετικό διάταγμα 139/2012 που αφορά την οργάνωση του προγράμματος σπουδών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο αριθμός των ωρών της Φυσικής Αγωγής που διδάσκονται σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Πορτογαλία εξαρτάται από την ικανότητα

του σχολείου. είναι υποχρεωτικό για κάθε σχολείο και κατά μέσο όρο διδάσκονται δύο ώρες Φυσικής Αγωγής.

Η αθλητική κουλτούρα είναι βαθιά ριζωμένη στην Πορτογαλία, και συγκεκριμένα το ποδόσφαιρο είναι το πιο αγαπημένο άθλημα, με πολύ δημοφιλείς παραλλαγές όπως το futsal street soccer. Το ποδόσφαιρο του δρόμου, που ονομάζεται "futebol de rua" είναι ιστορικά μια δραστηριότητα μεγάλου ενδιαφέροντος που περιλαμβάνει και ενθαρρύνει ένα μεγάλο ακόλουθο. Χάρη στην ευρεία διάδοσή του, αποτελεί ιδανική λύση για να προσεγγίσετε πολλούς νέους μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων. Κατά τα τελευταία χρόνια, αυτή η αθλητική πειθαρχία χρησιμοποιήθηκε κατά συνέπεια για την ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης, βοηθώντας τους ανθρώπους να βελτιώσουν διαφορετικές δεξιότητες ζωής. *References, sources* <https://www.futrua.org/>

- ο <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/org-details/972486305/project/400613666/program/31059093/details>

Ιταλία

Στο ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα, ο C.O.N.I. (Ιταλική Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή) αναγνωρίζει την ανάγκη ενίσχυσης των δεξιοτήτων κίνησης και αθλητισμού στα παιδιά, ωστόσο μόνο δύο ώρες την εβδομάδα αφιερώνονται στη φυσική αγωγή στο κατώτερο γυμνάσιο και οι καθηγητές PE δεν είναι υποχρεωτικοί στα δημοτικά σχολεία Ιταλία). Με την πάροδο των ετών, η ανάγκη για φυσική αγωγή έχει επισημανθεί στα σχολεία και στα συστήματα επίσημης εκπαίδευσης, αλλά η εστίαση είναι περισσότερο στα οφέλη για την υγεία του αθλητισμού, σπάνια στις κοινωνικές και επιχειρηματικές πτυχές του. Όσον αφορά την ανάδειξη των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω του αθλητισμού, πολλές πρωτοβουλίες στην Ιταλία μπορούν να βρεθούν στον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης. Πολλά έργα που χρηματοδοτούνται από το Erasmus + πραγματοποιούνται στην Ιταλία ή με τη συνεργασία Ιταλών εταιρών στο θέμα της ανάπτυξης δεξιοτήτων μέσω του αθλητισμού, όπως τα έργα Erasmus + «Sport is the Way», «Outdoor Academy», «Aftermatch - Life Beyond Sport», «FAIRHAP», που αναφέρεται παρακάτω. *References, sources*

- ο <https://rss.hr/wp-content/uploads/2019/04/Guidebook-on-Entrepreneurial-Skills-Development-Through-Sport-Education.pdf>
- ο <http://www.aftermatch.net/photogallery/?mpce-download-attachment=1797&mpce-download-attachment-nonce=6a55d89ba7>
- ο <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/outdoor-academy-manual-of-educational-program-for-youth-groups.2368/>
- ο <https://eticanellosport.com/perche-lo-sport-educa-alla-vita/>
- ο https://www.fairhap-project.eu/wp-content/uploads/2017/09/A2_Needs-for-Education-on-Fair-Play-and-Olympic-Ideals-1st-Report.pdf

Γαλλία

Το γαλλικό σχολικό σύστημα αφιερώνει τρεις έως τέσσερις ώρες την εβδομάδα στα αθλήματα και προσφέρει μια επιλογή από είκοσι έξι αθλητικούς κλάδους. Εκτός από τα οφέλη για την υγεία της φυσικής αγωγής, ορισμένες δεξιότητες που αποκτώνται μέσω του αθλητισμού αναγνωρίζονται από το Education Nationale, όπως ο σεβασμός των κανόνων, η δέσμευση και η υλοποίηση του έργου, η ανάληψη ευθυνών, η αυτογνωσία και η αυτοσυντήρηση. Παρά το γεγονός ότι η Εθνική Εκπαίδευση αναφέρεται στα σχολικά συστήματα, οι ικανότητες που αποκτώνται μέσω του αθλητισμού συχνά δεν αναγνωρίζονται επίσημα ούτε επισημαίνονται ως ακαδημαϊκές δεξιότητες. Αρκετές πρωτοβουλίες έχουν δείξει τις κοινωνικές και επιχειρηματικές δεξιότητες που αποκτήθηκαν μέσω του αθλητισμού, όπως η πόλη Nogent που συνεργάστηκε με το Education National σε ένα έργο που ονομάζεται «Education Physique et Sportive of Nogent sur Seine». Άλλες εταιρείες προωθούν επίσης τα οφέλη του αθλητισμού για επιχειρηματικούς σκοπούς, όπως το "l'Agence pour l'Education par le Sport" και το "Sport dans la Ville". Σε ένα πλαίσιο μη τυπικής εκπαίδευσης, η Γαλλία συνεργάζεται με άλλες χώρες μέσω του προγράμματος Erasmus + σε έργα όπως το «Skills for Youth μέσω του αθλητισμού» και το «Not Only Fair Play».

References, sources

- o https://web.ac-reims.fr/dsden10/exper/IMG/pdf/projet_pedagogique_2012_2013_nogent.pdf
- o <http://www.sport-omsvdascq.fr/wp-content/uploads/2018/08/Plaque-Declics-Apprentissage4.pdf>
- o <https://www.sportdanslaville.com/les-programmes/sport-et-pedagogie> o https://www.eusa.eu/documents/eusa/media_library/Skills-for-You-through-Sport-Handbook.pdf
- o https://notonlyfairplay.pixel-online.org/files/toolkit/Toolkit_ENG_TEA02.pdf

Βέλγιο

Το εκπαιδευτικό σύστημα του Βελγίου μπορεί να είναι αρκετά περίπλοκο καθώς η χώρα περιλαμβάνει τρεις περιοχές με διαφορές στον πολιτισμό, τη γλώσσα, το σχολικό σύστημα και τις εκπαιδευτικές απόψεις. Το «Η κατάσταση της σχολικής φυσικής αγωγής» στο Βέλγιο εξετάζει το θέμα του αθλητισμού στα σχολεία και επισημαίνει τις διαφορετικές προσεγγίσεις που μπορούν να βρεθούν μεταξύ των περιφερειών. Εάν στο τυπικό σχολικό σύστημα, δύο έως τρεις ώρες την εβδομάδα κατανέμονται στον αθλητισμό, οι δεξιότητες ζωής που αποκτώνται μέσω του αθλητισμού γενικά δεν αναφέρονται στα επίσημα προγράμματα σπουδών. Η γαλλόφωνη περιοχή του Βελγίου τείνει να έχει μια προσέγγιση στη διδασκαλία της φυσικής αγωγής παρόμοια με αυτήν που βρίσκεται στη Γαλλία. Η περιοχή της Φλάνδρας αναγνωρίζει ότι τα αθλήματα συμβάλλουν στην ανάπτυξη των κινητικών ικανοτήτων, στην ανάπτυξη ενός ασφαλούς και υγιούς τρόπου ζωής και στην ανάπτυξη μιας θετικής αυτο-έννοιας και κοινωνικής λειτουργίας. Μέσω των προγραμμάτων Erasmus +, όπως «SCORES» και «SportPlus, αρκετοί νέοι και αθλητικοί σύλλογοι αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να προωθήσουν τις επιχειρηματικές δεξιότητες που αποκτώνται

μέσω του αθλητισμού σε ένα μη τυπικό πλαίσιο. *References, sources* ο <http://scoressport.eu/project/> ο [https://www.efdn.org/wp-content/uploads/2017/11/NC0117947ENN.en .pdf](https://www.efdn.org/wp-content/uploads/2017/11/NC0117947ENN.en.pdf)

Λουξεμβούργο

Σύμφωνα με την έκθεση του ΠΟΥ για το ενημερωτικό δελτίο φυσικής δραστηριότητας του Λουξεμβούργου, η χώρα ενέκρινε το 2006 ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της φυσικής αγωγής στα σχολικά συστήματα για λόγους υγείας. Ωστόσο, δεν καθορίστηκε αριθμός βλαβών και η ποσότητα των τάξεων PE ποικίλλει σε ολόκληρη τη χώρα, με μέσο όρο δύο έως τρεις ώρες την εβδομάδα. Όσον αφορά την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, το Λουξεμβούργο δεν έχει συγκεκριμένη εθνική στρατηγική σύμφωνα με μια έκθεση σχετικά με την «Εκπαίδευση για την Επιχειρηματικότητα στο Λουξεμβούργο», ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε εμφάνιση σχολείων επιχειρηματικότητας, κυρίως στον ιδιωτικό τομέα της επίσημης εκπαίδευσης. Δεν είναι συνηθισμένο να βρούμε πρωτοβουλίες που συνδέουν τις επιχειρηματικές ικανότητες με τον αθλητισμό, αλλά ορισμένες πρωτοβουλίες αρχίζουν να γεφυρώνουν τα δύο με έναν μη επίσημο εκπαιδευτικό τρόπο, όπως η ένωση "The Little Gym" ή μέσω συνεργασιών με το Υπουργείο Παιδείας, Παιδιών και Νεολαία στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus +, με το πρόγραμμα «Νεολαία Ξεκινήστε

Επιχειρηματικές Προκλήσεις» *References, sources* ο https://3989ac5bcbe1edfc864a-0a7f10f87519dba22d2dbc6233a731e5.ssl.cf2.rackcdn.com/tlgluxembourgnew/pdfs/TheLittleGym_Luxembourg_Dance_Programme_Brochure_EN.pdf

- ο <http://www.youthstart.eu/en/warmup/?jumpto=708>
- ο <http://www.youthstart.eu/challenges/?teacher=sport&challenge=13#> ο http://www.youthstart.eu/en/challenges/buddy_coaching/

Δανία

Η επιχειρηματικότητα προσεγγίζεται πιο αισθητά στο σχολικό σύστημα της Δανίας. Σύμφωνα με μια έκθεση για την Εκπαίδευση Επιχειρηματικότητας στη Δανία, «η δανική κυβέρνηση θεωρεί το εκπαιδευτικό της σύστημα ως ένα κεντρικό εργαλείο για» τόνωση της ικανότητας των μαθητών να καινοτομούν, να βλέπουν ευκαιρίες και να μετατρέπουν τις ιδέες σε αξία, με άλλα λόγια να είναι επιχειρηματικές ». Ωστόσο, δεν μπορούν να βρεθούν πολλοί πόροι για την επιχειρηματικότητα μέσω της φυσικής αγωγής. Δύο ευρωπαϊκά έργα έχουν εμπλέξει Δανούς εταίρους στις πρωτοβουλίες της ανάδειξης των επιχειρηματικών ικανοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω του αθλητισμού, του Δανέζικου-Αραβικού Συνεργασίας «GAME» και του έργου «E4SPORT +».

References, sources ο <https://www.dapp.dk/game/>

- ο <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplu-project-details/#project/2018-3-PT02-KA205-005482>
- ο <https://www.yumpu.com/en/document/read/55759073/e4sport-guide-en>

Σλοβακία

Η επιχειρηματικότητα, ως μία από τις βασικές ικανότητες, περιλαμβάνεται σε εκπαιδευτικά προγράμματα που καταρτίζονται από εθνικά ιδρύματα. Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών, Έρευνας και Αθλητισμού, αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο συμμετέχει σε κάθε εκπαιδευτικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η Σλοβακία συμπεριέλαβε το θέμα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στη στρατηγική για τους νέους. Είναι οργανωμένο στη βάση της «Στρατηγικής για τους νέους για τα έτη 2014-2020». Η στρατηγική επιδοτείται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα Ανθρώπινοι πόροι εντός της γραμμής προτεραιότητας 1 για την εκπαίδευση. Η στρατηγική δίνει έμφαση στη δημιουργικότητα και την επιχειρηματικότητα ως μία από τις 9 προτεραιότητες. Αυτές οι στρατηγικές είναι διάφορες αλλά μετρήσιμες από τα προγράμματα καθοδήγησης στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση έως την υποστήριξη των επιχειρηματικών διαγωνισμών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, με έντονη έμφαση στα προγράμματα σπουδών και τη συμμετοχή επιχειρηματιών σε εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Στα γυμνάσια, τα μαθήματα ως Οικονομικά ή Διοίκηση παρέχουν στους μαθητές βασικές γνώσεις για τη λειτουργία του οικονομικού συστήματος και επίσης για βασικές μορφές επιχειρηματικότητας. Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι η επιχειρηματική εκπαίδευση περιλαμβάνεται εν μέρει σε αυτά τα θέματα. Η ανάπτυξη της επιχειρηματικής εκπαίδευσης και η εφαρμογή της σε προγράμματα σπουδών στα εθνικά εκπαιδευτικά προγράμματα δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης βασίζεται στο εγκεκριμένο πρόγραμμα: «Εθνικό πρότυπο χρηματοοικονομικής παιδείας» έκδοση 1.2 από το 2017. Ένας από τους στόχους αυτού του εγγράφου είναι να συμβάλει στην ανάπτυξη της γνώσης και φιλοδοξίες για τη δημιουργία επιχειρηματικότητας και επιχειρήσεων και συνεπώς για τη δημιουργία νέων ευκαιριών εργασίας. Όλα αυτά τα στοιχεία πρέπει να προβάλλονται σε πρότυπα εκπαιδευτικού περιεχομένου των σχετικών θεμάτων.

Σε σύγκριση με άλλες χώρες της ΕΕ, στη Σλοβακία κάθε γυμνάσιο έχει αυτονομία να αποφασίσει εάν θέλει να προσφέρει την επιχειρηματικότητα ως προαιρετικό μάθημα. Ωστόσο, μόνο εκπαιδευτικοί τεχνικών και επαγγελματικών θεμάτων εκπαιδεύονται σε αυτόν τον τομέα. Σημαίνει καθηγητές Μαθηματικών, Εκπαίδευση Πολιτών, Ηθική, Πληροφορική και καθηγητές επαγγελματικών μαθημάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. *References, sources*

- o <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project-details/#project/2020-1-SK01-KA202-078223>
- o <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project-details/#project/ab6ea0f8-596d-4001-8749-a7a06b2e95bf>

Ρουμανία

Σύμφωνα με την έκθεση Εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στο σχολείο στην Ευρώπη, «δεν υπάρχει τρέχουσα εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση

στην επιχειρηματικότητα (ΕΕ) στη Ρουμανία. Η πιο σχετική εθνική στρατηγική είναι η «Στρατηγική για την Ανάπτυξη του Τομέα των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων και για τη Βελτίωση του Ρουμανικού Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος Ορίζοντας 2020. Καλύπτει την περίοδο 2014-2020 και καλύπτει όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα από το ISCED 1-8 . Ο γενικός στόχος της στρατηγικής είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος που να υποστηρίζει τις επιχειρήσεις, τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες και το επιχειρηματικό πνεύμα. Αποσκοπεί στην τόνωση της ίδρυσης και της ανάπτυξης των ΜΜΕ · υποστήριξη της αύξησης της ανταγωνιστικότητας στο τοπικό επιχειρηματικό περιβάλλον σε όλα τα επίπεδα και μέσω σημαντικής αύξησης του αριθμού των οικονομικά ενεργών ΜΜΕ · να ενθαρρύνει την ανάπτυξη των υπάρχουσών επιχειρήσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας έως το τέλος του έτους 2020. «Με βάση την έκθεση Εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στη Ρουμανία,» η σημασία της ανάπτυξης της επιχειρηματικής νοοτροπίας τονίζεται περαιτέρω στην Εθνική Στρατηγική για την Ανταγωνιστικότητα για την περίοδο 2014-2020 περίοδος. Αν και η έμφαση δίνεται κυρίως στην εκπαίδευση των ηγετών των ΜΜΕ και των εκπροσώπων των επιχειρήσεων, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική εστίαση στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων. «Το Υπουργείο Επιχειρήσεων, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας ξεκίνησε το πρόγραμμα «Ρουμανία HUB »το 2018, με στόχο την υποστήριξη του μέλλοντος φοιτητές και νέους επιχειρηματίες. Ένα μέρος του προγράμματος είναι επίσης η διευκόλυνση της ανάπτυξης νέων συνεργασιών και συνεργασιών μεταξύ διαφόρων οργανισμών, ιδρυμάτων και ιδιωτικού τομέα προκειμένου να υποστηριχθούν νέοι επιχειρηματίες. *References, sources*

- o <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplu-project-details/#project/2017-3-HR01-KA105-046804>
- o <http://cycloenterprise.wixsite.com/erasmus-project>

Σλοβενία

Σύμφωνα με την έκθεση Εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στο σχολείο στην Ευρώπη, «δεν υπάρχει τρέχουσα εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, ωστόσο αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη και έχει ήδη δημιουργηθεί μια στρατηγική ομάδα. Εν τω μεταξύ, η ΕΕ συμπεριλαμβάνεται στο Εθνικό Πρόγραμμα για τη Νεολαία 2013-2022. Το «Εθνικό Πρόγραμμα για τη Νεολαία» περιγράφει την εθνική πολιτική για νέους ηλικίας 15-29 ετών και καλύπτει το ISCED 3-8. Διευθύνεται από το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού (υπεύθυνο και για τη νεολαία) σε συνεργασία με άλλα υπουργεία. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται σε έξι βασικούς τομείς: εκπαίδευση, απασχόληση και επιχειρηματικότητα. στέγαση; υγεία και ευεξία; κοινωνία και τον τομέα της νεολαίας · πολιτισμός, δημιουργικότητα, κληρονομιά και μέσα ενημέρωσης. Στον βασικό τομέα «Απασχόληση και επιχειρηματικότητα», υπάρχει μια προτεραιότητα που συνδέεται ρητά με την ΕΕ: Προώθηση της καινοτομίας, της δημιουργικότητας, της πρωτοβουλίας, της επιχειρηματικότητας (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας) και της

αυτοαπασχόλησης μεταξύ των νέων και υπογραμμίζει την αυξανόμενη σημασία της ανάπτυξης κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρηματικών στάσεων και η γνώση. Το πρόγραμμα αναφέρει τη σημασία της ενθάρρυνσης αυτών των χαρακτηριστικών μέσω σχολικών μαθημάτων και δίνει έμφαση στην κοινωνική επιχειρηματικότητα και την αυτοαπασχόληση για τους νέους. *References, sources* ο <http://www.eusa.eu/projects/sport-employs-yourope> ο <http://www.sportent.org>

Τσεχία

Στην Τσεχική Δημοκρατία, υπάρχουν πολλές εθνικές στρατηγικές που συνδέονται με την εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα (ΕΕ). Ωστόσο, κανένα από αυτά δεν έχει το ΕΕ ως το κύριο θέμα. Υπάρχει η «Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για Έξυπνη Ειδίκευση 2014-2020» που περιλαμβάνει ευρύ φάσμα δράσεων ΕΕ. Η «Εθνική Στρατηγική Καινοτομίας της Τσεχικής Δημοκρατίας 2012-2020» αποσκοπούσε στην αλλαγή των σχολικών προγραμμάτων σπουδών όσον αφορά τη δημιουργικότητα, την επιχειρηματικότητα και τις βασικές ικανότητες. Η στρατηγική υπογραμμίζει επίσης τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ σχολείων και εργοδοτών, με άλλα λόγια, της σύνδεσης μεταξύ των επαγγελματικών σχολείων και της αγοράς εργασίας. Μια άλλη στρατηγική που ασχολείται με τη μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας είναι η «Στρατηγική για τη στήριξη των νέων 2014-2020». Η προώθηση της ΕΕ συμπεριλαμβάνεται πιο αποτελεσματικά στη «Στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση». Σύμφωνα με την έκθεση Εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στο σχολείο στην Ευρώπη, «αυτή είναι μια ευρύτερη στρατηγική για την αποτελεσματική στόχευση χρηματοοικονομικών πόρων - ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και ιδιωτικών - για δραστηριότητες ενίσχυσης των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας σε πολλά υποσχόμενους τομείς προτεραιότητας. Αυτό στοχεύει στην υποστήριξη της πλήρους αξιοποίησης του δυναμικού γνώσης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, με αποτέλεσμα τη μείωση της ανεργίας και την ισχυρότερη οικονομική ανταγωνιστικότητα. Η στρατηγική σχετίζεται με το ISCED

1-3, το σχολείο IVET και το ISCED 5-8 ".

References, sources ο <http://ustep.org> ο <http://www.ready-for-our-lives.webnode.cz>

Ουγγαρία

Σύμφωνα με την έκθεση Εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στο σχολείο στην Ευρώπη, «η Ουγγαρία δεν διαθέτει εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα. Τρεις ευρύτερες στρατηγικές περιλαμβάνουν αναφορές στην ΕΕ: πρώτον, τη «Στρατηγική διά βίου μάθησης για την Ουγγαρία 2014-2020» · Δεύτερον, η «Εθνική στρατηγική για τη νεολαία 2009-2024» · και τέλος, η «Εθνική Στρατηγική Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας 2013-2020». Η «Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης για την Ουγγαρία» είναι η πιο σχετική στρατηγική, ζητώντας ρητά την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα. «Με βάση την έκθεση Εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στην

Ουγγαρία, η στρατηγική υπογραμμίζει αρκετές βασικές ικανότητες, η επιχειρηματική νοοτροπία χαρακτηρίστηκε ως σημαντικές δεξιότητες που πρέπει να έχει ένας μαθητής κατά την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Η εστίαση στις δεξιότητες και τις ικανότητες που είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής κοινωνίας και οικονομίας που βασίζεται στη γνώση παρέμεινε από τότε σημαντικό στοιχείο των πολιτικών πρωτοβουλιών. Αναφορές, πηγές ο <http://youth-sport.net/sk4ys> ο <http://natura-hungarica.hu>

Λιθουανία

Σύμφωνα με τους ενημερωτικούς πόρους του School Education Gateway «Η Λιθουανία ήταν από τις πρώτες χώρες που ανέφεραν ρητά και ξεκίνησαν την εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα ως μέρος της εθνικής στρατηγικής της για τη γενική εκπαίδευση».

(https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Lithuania_151022.pdf).

Αντί του εθνικού ορισμού, η Λιθουανία αναφέρεται στην περιγραφή της ικανότητας επιχειρηματικότητας που ορίζεται στο ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες στη διά βίου μάθηση.

Η σημασία της εκπαίδευσης της επιχειρηματικότητας και η προστιθέμενη αξία της για ένα άτομο αναφέρεται σε διάφορα στρατηγικά έγγραφα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, συμπεριλαμβανομένης της Λιθουανικής Στρατηγικής Προόδου «Λιθουανία 2030» και της στρατηγικής για την κρατική εκπαίδευση της Λιθουανίας για την περίοδο 2013-2022.

Η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα περιλαμβάνεται ρητά στο «Σχέδιο Δράσης για την Επιχειρηματικότητα της Λιθουανίας 2014-2020. Αυτή η στρατηγική καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής, πρωτοβάθμιας, βασικής, δευτεροβάθμιας, επαγγελματικής, κολλεγίων, πανεπιστημίων και εκπαίδευσης ενηλίκων.

Το 2019 το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού της Λιθουανίας υπέγραψε ένα μνημόνιο για τη δημιουργία του Εθνικού Δικτύου Εκπαίδευσης για την Επιχειρηματικότητα στη Λιθουανία. Η συμφωνία, που υπογράφηκε από τον Υπουργό Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού, Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας και Καινοτομίας, Αναπληρωτή Υπουργό Κοινωνικής Ασφάλισης και Εργασίας, εκπροσώπους Λιθουανικών Junior Achievement, επιχειρήσεων, πανεπιστημίων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, δεσμεύει κάθε μαθητή να αποκτήσει τουλάχιστον 100 ώρες πρακτικής επιχειρηματικής εμπειρίας. στις εταιρείες, να δώσουν σε κάθε μαθητή την ευκαιρία να ιδρύσουν τη δική τους εταιρεία μάθησης, να την αναγνωρίσουν ως αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης, να θέσουν ισχυρότερα θεμέλια για την επιχειρηματικότητα και τον οικονομικό γραμματισμό στο σχολείο.

Η επιχειρηματικότητα είναι μία από τις βασικές ικανότητες που πρέπει να αποκτήσετε στην επίσημη εκπαίδευση. Όπως αναφέρεται στο γενικό πρόγραμμα σπουδών για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η εκπαίδευση της

επιχειρηματικότητας πρέπει να ενσωματωθεί σε διάφορα θέματα. Το πρόγραμμα σπουδών για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση δίνει επίσης ευκαιρίες για την ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων όπως η ικανότητα μάθησης, οι επικοινωνιακές δεξιότητες, η αειφόρος ανάπτυξη, η πολιτιστική ευαισθητοποίηση κ.λπ. Η σημασία της ανάπτυξης δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας περιγράφεται ρητά στα γενικά εκπαιδευτικά σχέδια βασικών και πρόγραμμα σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση των δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας πρέπει να ενσωματωθεί σε διαφορετικά θέματα όπως αυτό. Η υποχρεωτική ενότητα «Οικονομικά και επιχειρηματικότητα» από 37 μαθήματα πρέπει να διδαχθεί σύμφωνα με την απόφαση του σχολείου είτε στην 9η ή στην 10η τάξη. Η ίδια ενότητα που είναι υποχρεωτική στο κατώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο είναι προαιρετική στην 11η και 12η τάξη. Η εκπαίδευση και η ανάπτυξη ικανοτήτων επιχειρηματικότητας ενσωματώνεται επίσης σε επαγγελματικά θέματα σε σχολεία και κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως αναφέρεται στα γενικά σχέδια επαγγελματικής κατάρτισης. Επιπλέον, η ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων θα πρέπει να εμπλέκεται στις ενότητες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Είναι επίσης σημαντικό να αναφέρουμε ότι κάθε σχολείο έχει την ευκαιρία να οργανώσει κατάρτιση επιχειρηματικότητας μέσω δραστηριοτήτων εκτός προγράμματος σπουδών. Η πλειοψηφία των σχολείων ανώτερης δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης διαθέτει εταιρείες απομίμησης ή προσομοίωσης (πρακτική επιχείρηση) που έχουν συσταθεί στο σχολείο για τους σκοπούς ανάπτυξης δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας. Η υποστήριξη για αυτές τις εταιρείες και τους δασκάλους που είναι υπεύθυνοι γι' αυτές παρέχεται από την Λιθουανική Junior Achieving, η οποία αποτελεί μέρος του διεθνούς δικτύου JA-YE και Simulith Center. Κάθε χρόνο και οι δύο οργανισμοί διοργανώνουν διαγωνισμούς και εκθέσεις εταιρειών απομίμησης και προσομοίωσης όπου καλούνται να συμμετάσχουν σχολεία με τις εταιρείες τους.

Το Λιθουανικό κέντρο μη τυπικής εκπαίδευσης για νέους διοργανώνει ετησίως Λιθουανική Ολυμπιάδα Οικονομικών και Επιχειρήσεων Μαθητών, όπου καλούνται να συμμετάσχουν οι νικητές τοπικών και περιφερειακών σκηνών. Υπάρχουν πολλές διάφορες πρωτοβουλίες (διαγωνισμοί, σεμινάρια, διαλέξεις κ.λπ.) κρατικών ιδρυμάτων, συναφών επιχειρηματικών δομών ή ιδιωτικών εταιρειών που διοργανώνονται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, όπου καλούνται να συμμετάσχουν μαθητές και / ή καθηγητές των σχολείων (συμπεριλαμβανομένων των σχολείων ΕΕΚ). . Αυτές οι πρωτοβουλίες εστιάζονται στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και χρηματοοικονομικού γραμματισμού.

Σχετικά με τη Φυσική Αγωγή, αυτό το μάθημα είναι υποχρεωτικό σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα, αρχής γενομένης από την πρωτοβάθμια έως τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ο μέσος αριθμός μαθημάτων φυσικής αγωγής ανά εβδομάδα είναι 2 μαθήματα σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα. Τα μαθήματα

φυσικής αγωγής είναι επίσης υποχρεωτικά για μαθητές που παρακολουθούν προγράμματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης μετά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Σύμφωνα με την έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «Δελτία πληροφοριών σωματικής δραστηριότητας για τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ευρωπαϊκής περιοχής του ΠΟΥ», συνολικά 170 ώρες διατέθηκαν για τη φυσική αγωγή ανά σχολικό έτος στους βαθμούς 1-2 και 204 ώρες στους βαθμούς 3-4 δύο ή τριών μαθημάτων την εβδομάδα) 170 ώρες σε σχολεία για εθνικές μειονότητες. Έτσι, ο συνολικός χρόνος για τη φυσική αγωγή είναι 374 ώρες στους βαθμούς 1-4 και 340 ώρες στα σχολεία για τις εθνικές μειονότητες. Τα σχολεία που παρέχουν δύο εβδομαδιαία μαθήματα πρέπει να διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για τους μαθητές να εξασκούνται ενεργά στο σχολείο ή σε άλλο περιβάλλον για τουλάχιστον 1 ώρα / εβδομάδα. Τα σχολεία καλούνται επίσης να οργανώσουν ενεργά διαλείμματα ή άλλες δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των μαθημάτων για να ενισχύσουν τη σωματική δραστηριότητα των μαθητών. Τα σχέδια γενικής εκπαίδευσης προτείνουν 2–3 ώρες / εβδομάδα φυσικής αγωγής στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

(βαθμοί 5–10, ηλικίας 11–16 ετών), για συνολικά 456 ώρες ετησίως. Τα σχολεία που παρέχουν δύο εβδομαδιαία μαθήματα πρέπει να διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για τους μαθητές να εξασκούνται ενεργά στο σχολείο ή σε άλλο περιβάλλον για τουλάχιστον 1 ώρα / εβδομάδα.

Όπως περιγράφεται στο πρόγραμμα σπουδών της φυσικής αγωγής, το περιεχόμενο της φυσικής αγωγής μπορεί να ενσωματωθεί με τους ακόλουθους τρόπους: κοινωνικοπολιτισμική, διεπιστημονική και εσωτερική. Η φυσική αγωγή συνδέεται με διάφορα θέματα, όπως τα οικονομικά (επιχειρηματικότητα, ικανότητα ενός ατόμου να μετατρέψει τις ιδέες σε δράση. Αυτή η ικανότητα σημαίνει δημιουργικότητα, αναζήτηση καινοτομίας, προθυμία ανάληψης κινδύνων και ικανότητα προγραμματισμού και διαχείρισης έργων για την επίτευξη στόχων. είναι απαραίτητο για όλους στην καθημερινή ζωή, στη δουλειά, βοηθά στην κατανόηση του περιεχομένου των δραστηριοτήτων του και εκμεταλλεύεται καλύτερα την ευκαιρία να ξεκινήσει μια δημόσια ή εμπορική δραστηριότητα).

Οι δραστηριότητες φυσικής αγωγής θα μπορούσαν επίσης να οργανωθούν όχι μόνο ως μέρος της τυπικής εκπαίδευσης αλλά και ως δραστηριότητες εκτός προγράμματος σε σχολεία ή εκτός σχολείων (μέσω διαφόρων αθλητικών συλλόγων, πρωτοβουλιών κ.λπ.) ανάλογα με τις δεξιότητες, τις ανάγκες και τις επιθυμίες ενός μαθητή. *References, sources*

- o http://www.esparama.lt/produktai/-/asset_publisher/ih2bjXCc4Xay/content/kvalifikacijos-tobulinimo-programos-mokytojams-verslumo-akademija-metodine-medziaga
- o <https://www.sveikaagentura.lt/mokymai/>

Λετονία

Στη Λετονία, η περιγραφή της βασικής ικανότητας της επιχειρηματικότητας που ορίζεται στο ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες στη διά βίου μάθηση χρησιμοποιείται ως εθνικός ορισμός. Η σχετική στρατηγική για την εκπαίδευση επιχειρηματικότητας για γενική σχολική εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση βασίζεται στο σχολείο περιλαμβάνεται στις «Οδηγίες Ανάπτυξης της Εκπαίδευσης», με επικεφαλής το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών. Αυτό καλύπτει την περίοδο 2014-2020 και αφορά όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η Λετονία συσχετίζει την εκπαίδευση επιχειρηματικότητας με τις εκπαιδευτικές στρατηγικές. Σύμφωνα με την έκθεση Eurodyce 2016 στη Λετονία, η συμμετοχή και ο αντίκτυπος των κυβερνητικών ιδρυμάτων στην εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα αποκεντρώνεται. Τρία κυβερνητικά ιδρύματα είναι υπεύθυνα για αυτό: το Υπουργείο Οικονομίας, ιδίως ο Οργανισμός Επενδύσεων και Ανάπτυξης της Λετονίας, το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών και το Υπουργείο Πρόνοιας. Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών της Λετονίας συνεργάζεται με ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των Υπουργείων Γραμμών της Λετονίας και των κρατικών φορέων, των εθνικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, της Συνομοσπονδίας Εργοδοτών της Λετονίας, της Ένωσης Φοιτητών της Λετονίας, του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Λετονίας, της Χρηματοοικονομικής και Κεφαλαιαγορά Επιτροπή και άλλοι.

Όπως αναφέρεται στην έκθεση Eurodyce, η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα στη Λετονία, η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα εντάσσεται κυρίως στο υποχρεωτικό αντικείμενο των κοινωνικών επιστημών. Ωστόσο, τα θέματα επιχειρηματικότητας μπορούν επίσης να παρασχεθούν σε άλλα θέματα, για παράδειγμα στην «Οικιακή Οικονομία και Τεχνολογία», καθώς και στα μαθηματικά, τη φυσική, τη χημεία, τη βιολογία και τις εικαστικές τέχνες. Ως μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ένα μάθημα κάθε εβδομάδα γνωστό ως "μάθημα τάξης" ή "ανατροφή" - οργανώνεται από τον δάσκαλο της τάξης. Αυτά είναι αφιερωμένα στη συζήτηση διαφόρων θεμάτων όπως καθοδήγηση σταδιοδρομίας, ΕΕ, συμμετοχή πολιτών κ.λπ. Τα μη υποχρεωτικά θέματα μπορούν επίσης να αφιερωθούν στην εκπαίδευση επιχειρηματικότητας. Για παράδειγμα, στο επίπεδο 3 του ISCED, η ΕΕ είναι ένα από τα κεντρικά ζητήματα στο θέμα των οικονομικών για τους βαθμούς 10-12.

Για τη Λετονία, διατίθεται χρηματοδότηση από το ΕΚΤ για τη στήριξη μέτρων που έχουν προγραμματιστεί από την «Στρατηγική Ανάπτυξης της Εκπαίδευσης», συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των μαθητών. Οι μη τυπικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες αποτελούν μέρος της ίδιας στρατηγικής. Επιπλέον, υπάρχουν πολλά έργα Erasmus + που σχετίζονται με την εκπαίδευση επιχειρηματικότητας με άμεση χρηματοδότηση από την ΕΕ, για παράδειγμα, «Ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας», «Erasmus για

νέους επιχειρηματίες» και «Εργαστήρια καινοτομίας των μαθητών - ένας τρόπος βιώσιμης και κοινωνικά υπεύθυνης ανάπτυξης» . (Έκθεση Eurodyce, 2016).

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχονται στην πύλη School Education Gateway, το δίκτυο JA-YE διαδραματίζει ισχυρό ρόλο στην επιχειρηματική εκπαίδευση στη Λετονία, προσφέροντας μια ποικιλία προγραμμάτων που βασίζονται σε καθιερωμένα πρότυπα σε άλλες χώρες. Οι Φοιτητικές Εταιρείες είναι μια πρωτοβουλία που υλοποιείται από το δίκτυο JA-YE. Επιτρέπει στους μαθητές να αποκτήσουν ένα σύνολο δεξιοτήτων και γνώσεων που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων δεξιοτήτων πωλήσεων, δεξιοτήτων παρουσίασης και ομαδικής εργασίας. Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι καθιερωμένες Φοιτητικές Εταιρείες μπορούν να λάβουν μέρος σε εκθέσεις και φεστιβάλ. Αυτές οι εκδηλώσεις παρέχουν στους μαθητές την ευκαιρία να πουλήσουν τα προϊόντα τους σε άλλους μαθητές και τους βοηθά να κάνουν νέες φιλίες. Η πρωτοβουλία στοχεύει σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ΕΕΚ. Το Job Shadow Day είναι μια άλλη παγκόσμια πρωτοβουλία του δικτύου Junior Achievement. Η μέρα βοηθά τους μαθητές να κάνουν πιο ενημερωμένες επιλογές για τη μελλοντική τους σταδιοδρομία, παρέχοντάς τους μια εικόνα για μια τυπική μέρα στη ζωή ενός επαγγελματία.

Σύμφωνα με την έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «Δελτία πληροφοριών σωματικής δραστηριότητας για τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ευρωπαϊκής περιοχής της ΠΟΥ» στη Λετονία στα δημοτικά σχολεία υπάρχουν 2 ώρες την εβδομάδα της φυσικής αγωγής και είναι υποχρεωτικά. Στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Λετονία υπάρχουν 3 ώρες την εβδομάδα φυσικής αγωγής και είναι υποχρεωτικά. *References, sources*

ο <http://greentproject.eu/greent-project/> ο <https://cycloenterprise.wixsite.com/erasmus-project/summary>

Εσθονία

Υπάρχει ένας εθνικός ορισμός της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα που περιλαμβάνεται στο εθνικό πρόγραμμα σπουδών της Εσθονίας για τα σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: «Η ικανότητα επιχειρηματικότητας είναι η ικανότητα: να δημιουργούν ιδέες και να τις εφαρμόζουν χρησιμοποιώντας τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες σε διάφορους τομείς της ζωής και της δραστηριότητας. να δούμε προβλήματα και ευκαιρίες που βρίσκονται μέσα τους, να συμβάλουν στην επίλυση προβλημάτων · να θέσει στόχους και να τους υλοποιήσει, να κάνει βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σχέδια, να τα εισαγάγει και να τα εκτελέσει · να οργανώνουν κοινές δραστηριότητες και να συμμετέχουν σε αυτές, να δείχνουν πρωτοβουλία και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τα αποτελέσματα · να αντιδρά δημιουργικά, καινοτόμα και ευέλικτα στις αλλαγές · να πάρουμε συνετούς κινδύνους. να σκέφτεσαι κριτικά και δημιουργικά. και να αναπτύξουμε και να εκτιμήσουμε τις ιδέες κάποιου και των άλλων. (Έκθεση Euridyce, 2016). Υπάρχουν δύο σχετικές

στρατηγικές στην Εσθονία, μια συγκεκριμένη στρατηγική εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα και μια στρατηγική για τη διά βίου μάθηση που περιλαμβάνει επίσης την εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του School Education Gateway «στην Εσθονία, σε εθνικό επίπεδο, πολλά Υπουργεία και το Εμπορικό Επιμελητήριο της Εσθονίας έχουν υιοθετήσει ένα έγγραφο πολιτικής για την προώθηση της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα με τίτλο «Είμαι επιχειρηματίας». Η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα αναγνωρίζεται ως διαθεματικός στόχος σε όλα τα επίπεδα της σχολικής εκπαίδευσης. Οι επιχειρηματικές ικανότητες είναι από τις βασικές ικανότητες που πρέπει να αποκτήσουν σε όλα τα σχολικά επίπεδα. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αποτελεί μέρος του υποχρεωτικού μαθήματος «Πολιτικές σπουδές» και του προαιρετικού μαθήματος «Οικονομικές και επιχειρηματικές σπουδές». Στα εσθονικά νέα εθνικά προγράμματα σπουδών η επιχειρηματικότητα αναγνωρίζεται ως γενική ικανότητα και διαθεματικός στόχος. Περιλαμβάνεται επίσης ως διαθεματικό θέμα «Πολιτική Πρωτοβουλία και Επιχειρηματικότητα». Διδάσκονται στα προαιρετικά ξεχωριστά μαθήματα «Επιχειρηματικές Σπουδές» και «Οικονομικές και Επιχειρηματικές Σπουδές» και στο υποχρεωτικό μάθημα «Εκπαίδευση Πολιτών και Ιθαγένειας» ανάλογα με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Η Job Shadow day είναι μια ετήσια εκδήλωση που υλοποιείται από το δίκτυο JA-YE. Το Junior Achievement είναι πολύ ενεργό στην Εσθονία. Μια άλλη πρωτοβουλία στην Εσθονία είναι το ENTRUM - το Πρόγραμμα Διαγωνισμών και Ανάπτυξης για Ιδέες Επιχειρηματικότητας Νέων. Αρχικά ξεκίνησε από τη μεγαλύτερη εταιρεία ενέργειας της Εσθονίας Eesti Energia σε συνεργασία με το Εμπορικό Επιμελητήριο της Εσθονίας. Το πρόγραμμα ξεκινά με την ιδέα μιας ιδανικής προσωπικότητας για επιχειρηματίες και έχει δημιουργήσει μια μεθοδολογία τεσσάρων βημάτων για τη δημιουργία της επιχειρηματικής νοοτροπίας. Σύμφωνα με την έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «Δελτία πληροφοριών σωματικής δραστηριότητας για τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ευρωπαϊκής περιοχής του ΠΟΥ» στην Εσθονία στα δημοτικά σχολεία υπάρχουν δύο ή τρία μαθήματα φυσικής αγωγής 45 λεπτών την εβδομάδα. Στις τάξεις 1-3 και 4-6, το σχολείο κατανέμεται συνολικά οκτώ μαθήματα φυσικής αγωγής. Το εθνικό πρόγραμμα σπουδών ορίζει ότι, κατά τη διάρκεια των 3 ετών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν 35 μαθήματα 45 λεπτών φυσικής αγωγής. *References, sources*

ο <https://garage48.org/events/student-startup-camp-tartu-2020> ο <https://www.startuplab.ut.ee/news/student-startup-camp-is-back-in-tartu>

Φινλανδία

Σύμφωνα με την έκθεση Eurydice 2016 σχετικά με την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στο σχολείο στην Ευρώπη, υπάρχει ένας εθνικός ορισμός τόσο για την επιχειρηματικότητα όσο και για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στη Φινλανδία, από τις «Οδηγίες για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα»: «Η επιχειρηματικότητα είναι η ικανότητα του ατόμου να

μεταφράζει ιδέες σε δράση . Περιλαμβάνει τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την ανάληψη κινδύνων, καθώς και την ικανότητα να σχεδιάζει και να κατευθύνει δράση για την επίτευξη των στόχων. Αυτές οι ιδιότητες υποστηρίζουν την καθημερινή ζωή στην εκπαίδευση, στην εργασία, σε δραστηριότητες αναψυχής και σε άλλες κοινωνικές δραστηριότητες. Αυτές οι ιδιότητες απαιτούνται στην επιχειρηματικότητα, αλλά ενισχύουν επίσης την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων για τη δουλειά τους και τους βοηθούν να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες ». Οι εκθέσεις School Education Gateway δηλώνουν ότι στη Φινλανδία «Οι επιχειρηματικές δεξιότητες και ικανότητες αναγνωρίζονται ρητά ως διαθεματικό θέμα και ενσωματώνονται στο εκπαιδευτικό θέμα» Συμμετοχική ιθαγένεια και επιχειρηματικότητα »σε πρωτοβάθμιο και κατώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο και στο« Ενεργός πολίτης και επιχειρηματικότητα » θέμα σε ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο. ". Τα σχολεία στη Φινλανδία είναι αυτόνομα ιδρύματα και εφαρμόζουν εκπαίδευση επιχειρηματικότητας με διάφορους τρόπους. Αυτό περιλαμβάνει, ενσωμάτωση των δεξιοτήτων σε άλλα θέματα καθώς και δημιουργία ειδικών ξεχωριστών μαθημάτων. Το Υπουργείο Παιδείας έχει δημοσιεύσει μια σειρά ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης των επιχειρηματικών δεξιοτήτων σε όλα τα προγράμματα σπουδών. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν χρήσιμες πληροφορίες για το εκπαιδευτικό οικοσύστημα, τους διάφορους εμπλεκόμενους φορείς, πληροφορίες για υφιστάμενες πρωτοβουλίες και παραδείγματα των μορφών συνεργασίας μεταξύ των σχολείων στην πράξη. Το πρόγραμμα Junior Achievement (JA) Job Shadow στη Φινλανδία, "Leader for a day!" προσφέρει στους μαθητές μια μοναδική ευκαιρία να ακολουθήσουν έναν ηγέτη της εταιρείας για μια μέρα. JA Job Shadow, "Ηγέτης για μια μέρα!" απευθύνεται σε μαθητές σε σχολεία ΕΕΚ, δευτεροβάθμια σχολεία και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο στόχος της JA Finland είναι να προωθήσει την επιχειρηματική στάση και έναν ενεργό τρόπο ζωής μεταξύ των νέων Φινλανδών αυξάνοντας τις γνώσεις τους για την επιχειρηματικότητα, παρέχοντας επιχειρηματικές εμπειρίες, βελτιώνοντας την ετοιμότητα για επαγγελματική ζωή και δεξιότητες οικονομικής διαχείρισης. Ο συνδυασμός στοχοθετημένων ρυθμίσεων στην τάξη και σκίασης θέσεων εργασίας είναι μια σημαντική προσέγγιση για τους νέους που πρόκειται να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το πρόγραμμα αυξάνει σημαντικά την επιχειρηματική νοοτροπία των μαθητών. Αυτό αναφέρεται στην έκθεση School Education Gateway.

Σύμφωνα με την έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «Δελτία πληροφοριών σωματικής δραστηριότητας για τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ευρωπαϊκής περιοχής του ΠΟΥ» στο νέο εθνικό πρόγραμμα σπουδών της Φινλανδίας, το οποίο ξεκίνησε την 1η Αυγούστου 2016, ο ελάχιστος υποχρεωτικός χρόνος για τη φυσική αγωγή στις τάξεις 1 Το 9 είναι 20 ώρες (συνήθως δύο ή τρεις συνεδρίες 45 λεπτών την εβδομάδα). Στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπάρχουν δύο υποχρεωτικά μαθήματα περίπου 38 ωρών κάθε φυσικής αγωγής και τρία εθνικά εθελοντικά μαθήματα.

References, sources ο <https://yesverkosto.fi/en> ο <https://eumtee.lut.fi/>

Σουηδία

Σύμφωνα με την έκθεση Eurydice 2016 «Υπάρχει ένας εθνικός ορισμός για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στη Σουηδία, ο οποίος εμφανίζεται στη «Στρατηγική για την επιχειρηματικότητα στην εκπαίδευση και την κατάρτιση»: «Η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα αφορά την ανάπτυξη και την τόνωση γενικών δεξιοτήτων όπως η ανάληψη πρωτοβουλίας, η ευθύνη και η αλλαγή ιδεών σε δράση. Πρόκειται για την ανάπτυξη περιέργειας, αυτονομίας, δημιουργικότητας και το θάρρος να αναλάβουμε κινδύνους. Η ΕΕ προωθεί επίσης ικανότητες όπως η ικανότητα λήψης αποφάσεων, επικοινωνίας και συνεργασίας. Η επιχειρηματικότητα είναι μια δυναμική και κοινωνική διαδικασία όπου άτομα, μόνα ή σε συνεργασία προσδιορίζουν ευκαιρίες και μετατρέπουν τις ιδέες σε πρακτικές και στοχευμένες δραστηριότητες σε κοινωνικά, πολιτιστικά ή οικονομικά πλαίσια». Στην προαναφερθείσα έκθεση αναφέρεται ότι στη Σουηδία «Η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα είναι ένας διαθεματικός στόχος στην πρωτοβάθμια και στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα μαθήματα επιχειρηματικότητας παρέχονται επίσης σε υποχρεωτική ή / και προαιρετική βάση. Το μάθημα «Επιχειρηματικότητα» διδάσκεται ως υποχρεωτικό ξεχωριστό μάθημα σε τέσσερα προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Χειροτεχνία, Επιχειρήσεις και Διοίκηση, Φυσικοί Πόροι και Ξενοδοχειακοί και Τουρισμός) και ως προαιρετικό ξεχωριστό θέμα στα άλλα προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το μάθημα «Επιχειρηματικότητα και επιχείρηση» διδάσκεται ως υποχρεωτικό ξεχωριστό θέμα στο στοιχείο των επιχειρηματικών σπουδών του Προγράμματος Επιχειρηματικών Σπουδών και ως προαιρετικό ξεχωριστό θέμα εντός 12 από τα 18 εθνικά προγράμματα.»

Όπως αναφέρει η έκθεση School Education Gateway ότι στη Σουηδία «η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα είναι ενσωματωμένη σε όλα τα επίπεδα και τους τύπους εκπαίδευσης. Είναι μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ως διαθεματικός στόχος στην πρωτοβάθμια, κατώτερη δευτεροβάθμια και επαγγελματική εκπαίδευση. Διδάσκεται συχνά ως ξεχωριστό μάθημα. Με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, οι μαθητές αναμένεται να είναι σε θέση να κατανοήσουν τι σημαίνει επιχειρηματικότητα για άτομα, οργανισμούς, επιχειρήσεις και κοινότητες. Αν και υπάρχουν εναρμονισμένες προσδοκίες, λόγω της αποκεντρωμένης δομής του σουηδικού σχολικού συστήματος, οι μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης ποικίλλουν σε ολόκληρη τη χώρα, ακόμη και από σχολείο σε σχολείο.»

Σύμφωνα με την έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «Δελτία πληροφοριών σωματικής δραστηριότητας για τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης της ευρωπαϊκής περιοχής του ΠΟΥ» στη Σουηδία στα δημοτικά σχολεία υπάρχουν 1,5 ώρα την εβδομάδα φυσικής αγωγής στο σχολικό έτος 1-3 και 2 ώρες την εβδομάδα φυσική αγωγή στο σχολικό έτος 4-9. Στο δημοτικό σχολείο, ο αριθμός των ωρών φυσικής αγωγής μπορεί να διαφέρει κατά 20% από τον εθνικό κανονισμό, ανάλογα με το σχολείο. Στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Σουηδία υπάρχουν

1-1,5 ώρες φυσικής αγωγής ανά εβδομάδα, αλλά δεν είναι υποχρεωτικό. Σύνολο 100 ωρών για 3 χρόνια. Τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να κατανέμουν τις ώρες σε διαφορετικά έτη. Τα περισσότερα σχολεία παρέχουν φυσική αγωγή μόνο τα πρώτα 2 χρόνια. Διατίθεται εθελοντική πορεία περίπου 100 ωρών. *References, sources* ο <https://snilleblixarna.se/> ο <https://www.framtidsfron.se/english/>

Ελλάδα

Στην Ελλάδα, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός πρωτοβουλιών, που στοχεύουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, οι οποίες αρχικά μπορεί να οφείλονται στην ανάγκη καταπολέμησης της ανεργίας, ιδίως σε ομάδες που υποεκπροσωπούνται και βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, αλλά και σε νέες ηλικίες. Αυτές οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις για τη δημιουργία πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων με καινοτόμες επιχειρήσεις, οικονομική υποστήριξη για αγρότες, νέους άνεργους δανειολήπτες, συνεταιρισμούς και κοινωνικές επιχειρήσεις, καθώς και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πράσινη οικονομία. Ένα άλλο μέτρο, που στοχεύει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είναι η οικονομική υποστήριξη των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι αυτοαπασχολούμενοι. Όσον αφορά την αθλητική επιχειρηματικότητα, φαίνεται ότι είναι ένας αυξανόμενος ακαδημαϊκός θεματικός τομέας τόσο για την τυπική όσο και για τη μη τυπική εκπαίδευση. Ένα προπτυχιακό μάθημα (Πίνακας 1.2) και ένα σεμινάριο διά βίου μάθησης (Πίνακας 1.1), που προσφέρονται από δύο ελληνικά κεντρικά Πανεπιστήμια, στοχεύουν στην προετοιμασία των συμμετεχόντων στην οργάνωση, διαχείριση και εμπορία αθλητικών οργανώσεων και επιχειρήσεων, στον προγραμματισμό και την αποτελεσματική οργάνωση του αθλητισμού εκδηλώσεις, καθώς και στην ανάπτυξη ατομικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων (αυτοαπασχόληση) στην αγορά αθλητικών επιχειρήσεων.

References, sources

- ο <https://elearningekpa.gr/courses/dioikisi-athlitismou-me-emfasi-stin-epixeirimatikotita-kai-tin-kainotomia>
- ο <https://qa.auth.gr/el/class/1/600062049>

Βουλγαρία

Στη Βουλγαρία μια ποικιλία στρατηγικών, σχεδίων και προγραμμάτων υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και τη νεολαία. Η εκπαίδευση φαίνεται να διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, οι τοπικές αρχές και οι διαχειριστές πανεπιστημίων ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν συγκεκριμένες πολιτικές και μέτρα για την τόνωση του επιχειρηματικού μετασχηματισμού των βουλγαρικών πανεπιστημίων. Δύο δημοσιευμένες εργασίες (Πίνακες 2.1, 2.2) περιγράφουν τα εμπόδια, τους διαμεσολαβητές και τις βέλτιστες πρακτικές στον επιχειρηματικό μετασχηματισμό των βουλγαρικών πανεπιστημίων σε μια χρονική περίοδο 10 ετών (2009 - 2019). Η εστίαση στις

συνεργασίες με ερευνητικά ιδρύματα και τον επιχειρηματικό κόσμο επίσης, σε συνδυασμό με εκπαιδευτικές στρατηγικές, όπως βραβεία και υποτροφίες συμβάλλουν σε αυτόν τον μετασχηματισμό. Οι συγγραφείς σημειώνουν ότι οι ευκαιρίες για εργασία και ανάπτυξη σταδιοδρομίας είναι οι πιο σημαντικές προϋποθέσεις, ενώ τα οικονομικά και ηθικά κίνητρα έχουν χαμηλότερη σημασία για αυτούς. *References, sources* ο Desislava Yordanova¹, José António Filipe (2019). Towards Entrepreneurial Universities: Barriers, Facilitators, and Best Practices in Bulgarian and Portuguese Universities. International Journal of Economics and Business Administration Volume VII, 4, pp. 213-227.

ο E.Gourova, A.Antonova, Y.Todorova, *Industry academia collaboration in Bulgaria – the case of Sofia University*, Proc. of International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development ICEIRD 2009, Thessaloniki, 24-25 April 2009, pp. 157-166

Κύπρος

Στην Κύπρο, η κύρια πολιτική για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας είναι η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης με την ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και την ενίσχυση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Υπάρχει έμφαση στην επιχειρηματικότητα των νέων και των γυναικών και η εκπαίδευση φαίνεται να αποτελεί σημαντικό μέσο σε αυτήν την προσπάθεια. Η ένταξη της επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση, η αυξημένη καθοδήγηση σταδιοδρομίας, η ενισχυμένη ηλεκτρονική διακυβέρνηση, είναι μερικές από τις δράσεις προς αυτήν την κατεύθυνση. Είναι ενδιαφέρον ότι οι παραπάνω ενέργειες εφαρμόζονται και στον αθλητικό χώρο. Τα πανεπιστήμια προσφέρουν μαθήματα για την αθλητική επιχειρηματικότητα και υπάρχει επίσης έρευνα σε αυτόν τον τομέα. Μια δημοσιευμένη έρευνα (Πίνακας 3.1) προωθεί τη χρήση των κοινωνικών μέσων ως επιχειρηματικής ικανότητας, καθώς διευκολύνουν τους αθλητικούς οργανισμούς να μοιράζονται οπτικό περιεχόμενο. Οι συγγραφείς πρότειναν ότι οι ομάδες μπορούν να γίνουν πιο επικεντρωμένες στην αγορά και να βασίζονται στις επικοινωνίες, χρησιμοποιώντας μια καλύτερη κατανόηση της σημειωτικής των εικόνων και των σχολίων των θαυμαστών μέσω της χρήσης των κοινωνικών μέσων. Ένα πρόγραμμα Erasmus + (Πίνακας 3.2) που υλοποιήθηκε από τον επικεφαλής του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, ανέπτυξε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα για να αυξήσει τις δυνατότητες και τις γνώσεις των εθελοντών Μελών Διοικητικού Συμβουλίου σε αθλητικούς οργανισμούς για την καλή διακυβέρνηση στον αθλητισμό. Η πλατφόρμα επιτρέπει στους χρήστες να παρακολουθούν μια σειρά εκπαιδευτικών ενοτήτων στο δικό τους χρόνο. *References, sources*

ο

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/16184742.2017.1410202> ο

<http://greform.eu/index.php>

Κροατία

Η πολιτική για την επιχειρηματικότητα και τα συναφή μέτρα στην Κροατία υποστηρίζουν ευάλωτες ομάδες στην αγορά εργασίας, όπως η νεολαία, οι

γυναίκες, οι ηλικιωμένοι και εκείνοι που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό. Οι δράσεις που σχετίζονται με τη νεολαία περιλαμβάνουν κίνητρα απασχόλησης, άμεσα μέτρα δημιουργίας θέσεων εργασίας και κίνητρα και υποστήριξη δημιουργίας επιχειρήσεων, με εξειδικευμένη υποστήριξη σε όσους δεν εργάζονται, δεν εκπαιδεύουν ή εκπαιδεύουν (NEETs), νέους Ρομά και νέους με αναπηρία.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της εκπαίδευσης στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδίως σε νεαρή ηλικία. Ένα πρόγραμμα Erasmus + (Πίνακας 4.1) που υλοποιήθηκε από το School Education Gateway ανέπτυξε ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο και μια σειρά δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης για μαθητές και εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με πιθανές μεθόδους για την εφαρμογή της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα σε όλα τα σχήματα, τύπους και επίπεδα τυπικών, μη τυπικών άτυπη εκπαίδευση και μάθηση. Ένα δημοσιευμένο επιστημονικό έγγραφο (Πίνακας 4.2) προτείνει την κουλτούρα της επιχειρηματικότητας παρουσιάζοντας την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Κροατία από την άποψη του υπεύθυνου χάραξης πολιτικής για τις ΜΜΕ, σε όλα τα επίπεδα της επίσημης εκπαίδευσης, των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, των μαθητών και των νέων πτυχιούχων. *References, sources* ο

https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Croatia_151_022.pdf ο Karajic D. (2014). Culture of Entrepreneurship – Croatia case, Ministry of

Entrepreneurship and Crafts

Πολωνία

Το στρατηγικό σχέδιο για την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην Πολωνία περιλαμβάνει την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων και την ενίσχυση ενός συστήματος υποστήριξης της καινοτομίας, τη διεθνοποίηση και την υποστήριξη της κοινωνικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Ένα σημαντικό μέρος της στρατηγικής τους είναι η επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς, προκειμένου να υποστηριχθούν υποεκπροσωπούμενες και μειονεκτούσες ομάδες σε επιχειρηματικές δραστηριότητες, και να επιτευχθούν έτσι βελτιώσεις στην κοινωνική και περιφερειακή ανάπτυξη. Ένα ευρωπαϊκό έργο για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα («Cross EU Women Business Angels») προωθεί δεξιότητες και δραστηριότητες σημαντικές για την επιτυχία που περιλαμβάνουν την πληροφόρηση, την ευαισθητοποίηση, την επικοινωνία, την κατάρτιση και την καθοδήγηση, τη δικτύωση. Είναι σαφές ότι η εκπαίδευση και η ανάπτυξη δεξιοτήτων θεωρούνται σημαντικές για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και φαίνεται ότι το εκπαιδευτικό τους σύστημα είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει αυτήν την πρόκληση. Ένα δημοσιευμένο έγγραφο (Πίνακας 5.1) περιγράφει τις αλλαγές στην εκπαίδευση επιχειρηματικότητας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του προγράμματος σπουδών στην Πολωνία. Το έγγραφο προσδιορίζει τον βασικό ρόλο του εκπαιδευτικού στην εφαρμογή του νέου προγράμματος σπουδών και υπογραμμίζει την ανάγκη κατάρτισης των εκπαιδευτικών σε αυτό το θέμα. Μια διδακτορική διατριβή σχετικά με την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον αθλητικό κλάδο στο Ρολάντ (Πίνακας

5.2) περιγράφει τους βασικούς καθοριστικούς παράγοντες της ανάπτυξης επιχειρηματικότητας στον τομέα του αθλητισμού και προσδιορίζει τις πιο σημαντικές προϋποθέσεις για την επίτευξη τέτοιων στόχων. *References, sources*
ο <https://content.sciendo.com/view/journals/joim/11/2/article-p73.xml> ο
http://www.wz.uw.edu.pl/files/aktualnoscipliki/Autoreferat_mgr_Magdalena_Kubow.pdf (in Polish)

Ιρλανδία

Η πολιτική για την επιχειρηματικότητα στην Ιρλανδία βασίζεται όχι μόνο στις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες αλλά επικεντρώνεται επίσης στη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια, οι δράσεις για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, που επηρεάζονται από αυτήν την πολιτική, στοχεύουν στην ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εργασία και την έμφαση στην κατάρτιση αυτο-ανάπτυξης, σε διάφορες λιγότερο προνομιούχες ομάδες, όπως άνεργες γυναίκες και νέοι. Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση που συνδέεται με την επιχειρηματικότητα είναι σημαντική για την ιρλανδική πολιτική. Ένα επιστημονικό έγγραφο σχετικά με την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας (Πίνακας 6.1) διερεύνησε την εκπαίδευση επιχειρηματικότητας στην Ιρλανδία, σε διαφορετικά πλαίσια υπό την επίδραση της οικονομικής πολιτικής στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Η εργασία επισημαίνει παιδαγωγικά και φιλοσοφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών προγραμμάτων επιχειρηματικότητας και συζητά τις στρατηγικές μάθησης που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας. Υποδεικνύει επίσης το ρόλο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και της διασύνδεσης μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων. Το έργο που χρηματοδοτείται από την ΕΕ ΝΑΙ (Στρατηγικές Επιχειρηματικότητας Νέων) (Πίνακας 6.2) στοχεύει στη βελτίωση των πολιτικών σχετικά με την ένταξη της διδασκαλίας της επιχειρηματικότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα. Το έργο επικεντρώθηκε στην καταγραφή και ανάλυση των υφιστάμενων στρατηγικών, πολιτικών και νομοθεσίας για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, των αρμόδιων αρχών που διαχειρίζονται την εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα και, τέλος, τις δραστηριότητες εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα. *References, sources*

ο Garavan, T., Birdthistle, N., Cinnéide, B. Ó., & Collet, C. (2010).

Entrepreneurship education in the Republic of Ireland: context, opportunities and challenges. *Handbook of Research in Entrepreneurship Education*, 3, 225-247.

ο https://pdst.ie/sites/default/files/YES_Entrepreneurship_Education_in_Ireland_Mapping_Report_Executive_Summary_Final.pdf

Μάλτα

Οι πρωτοβουλίες υποστήριξης της επιχειρηματικότητας στη Μάλτα έχουν ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία, ιδίως στους μαθητές, γεγονός που οδηγεί σε έμφαση στην εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα. Οι γενικοί στόχοι της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα είναι να δώσουν στους μαθητές τη

στάση, τη γνώση και την ικανότητα να ενεργούν με επιχειρηματικό τρόπο και να αποκτούν τις δεξιότητες που θα προωθήσουν τη δια βίου απασχολησιμότητά τους σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο εμπορικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον. Αυτοί οι στόχοι συμβάλλουν στην ανάπτυξη προσωπικών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων που είναι θεμελιώδεις για να γίνουν επιχειρηματικοί όχι μόνο στη βιομηχανία αλλά και σε άλλους τομείς. Συμβάλλουν επίσης στην απόκτηση γνώσεων και κατανόησης που απαιτούνται για την επιδίωξη επιχειρηματικών προσπαθειών και την κατοχή μιας επιχειρηματικής νοοτροπίας που είναι τόσο δημιουργική όσο και καινοτόμος. Ένα καλό παράδειγμα μιας τέτοιας εκπαίδευσης επιχειρηματικότητας είναι το προπτυχιακό μάθημα που οδηγεί στο Δίπλωμα Δημιουργικότητας, Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, στο Πανεπιστήμιο της Μάλτας Ιρλανδίας (Πίνακας 7.1). Αυτό το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη όχι μόνο γνώσης, αλλά και μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων και στάσεων σχετικά με τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Αυτές οι δεξιότητες και στάσεις αναμένεται να προετοιμάσουν τους μαθητές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και να αναπτύξουν τις επιχειρησιακές τους δεξιότητες και δημιουργικές δυνατότητες. Ωστόσο, όπως σε οποιοδήποτε τομέα σπουδών, η αξία της εκπαίδευσης είναι πρακτική εφαρμογή, η οποία μπορεί να είναι επιτυχής μέσω της πρακτικής. Το Junior Achievement Young Enterprise (JAYE) Malta Foundation οργανώνει βιωματικά προγράμματα όπου οι συμμετέχοντες μαθαίνουν κάνοντας. Υπάρχουν διαφορετικά προγράμματα, με διαφορετικούς στόχους που προσφέρονται σε άτομα από 7 έως 30 ετών. *References, sources*

<https://www.um.edu.mt/courses/overview/UDCIEPTE-2020-1-0>
<https://jayemalta.org/programmes/>

Σύνοψη

Από όλες τις καλές πρακτικές που ελήφθησαν από τις 28 ευρωπαϊκές χώρες, η επιχειρηματικότητα φαίνεται να είναι σημαντικό θέμα στη χάραξη πολιτικής σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, υπάρχουν πολλές διαφορές, κυρίως στην άποψη του θέματος, μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Αυτή η διαφορετική άποψη αντικατοπτρίζεται στον τρόπο με τον οποίο το θέμα της επιχειρηματικότητας ενσωματώνεται στο εκπαιδευτικό σύστημα, το εύρος που προορίζεται να εξυπηρετήσει και τον τρόπο με τον οποίο η εκπαίδευση σχετικά με την επιχειρηματικότητα συνδέεται με τον επιχειρηματικό κόσμο.

Η διαφορετική έμφαση που δίνουν τα διάφορα μέλη της ΕΕ στο θέμα της επιχειρηματικότητας είναι επίσης εμφανής στις διάφορες πρωτοβουλίες για την επιχειρηματικότητα που αναπτύσσονται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Η επιχειρηματικότητα φαίνεται να εξυπηρετεί είτε την προσωπική ανάπτυξη είτε την οικονομική ανάπτυξη, αλλά αυτός ο διαφορετικός ρόλος καθορίζεται μάλλον από τον πολιτισμό και όχι από την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η επιχειρηματικότητα απουσιάζει μάλλον στις τάξεις φυσικής αγωγής, αλλά γενικά στον αθλητικό κλάδο συνδέεται με τις επιχειρήσεις, τις χορηγίες και τα οικονομικά.

Έχουν αναπτυχθεί αρκετές πρωτοβουλίες στις ευρωπαϊκές χώρες για την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Τέτοιες πρωτοβουλίες μπορεί να επικεντρωθούν στην αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης στην αγορά εργασίας σε συγκεκριμένες λιγότερο προνομιούχες ομάδες, όπως γυναίκες και νέοι (Βουλγαρία, Κύπρος), ηλικιωμένοι και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό (Κροατία) ή να βοηθήσουν τους μαθητές, ιδίως στα επαγγελματικά σχολεία, να καλύτερα προετοιμασμένοι για απασχόληση (π.χ. Ισπανία, Γερμανία, Τσεχία). Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές οι πρωτοβουλίες συνδέονται με την εθνική πολιτική ή στρατηγική για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, αν και υπάρχουν χώρες που δεν έχουν αναπτύξει μια τέτοια στρατηγική (δηλαδή Κάτω Χώρες, Ρουμανία και Πορτογαλία). Ωστόσο, σε όλες τις περιπτώσεις, αυτές οι πρωτοβουλίες συνδέονται με την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων, που σημαίνει ένα είδος κατάρτισης, ακόμη και όταν δεν είναι ενσωματωμένο στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι επιχειρηματικές ικανότητες είναι μεταξύ των βασικών ικανοτήτων που πρέπει να αποκτηθούν σε όλα τα σχολικά επίπεδα. Αυτές οι ικανότητες έχουν να κάνουν με τις δεξιότητες ζωής και όχι με τις δεξιότητες εργασίας και περιλαμβάνουν την αυτονομία, το θάρρος να αναλαμβάνουν κινδύνους και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλία, υπευθυνότητα, περιέργεια, δημιουργικότητα και μετατροπή ιδεών σε δράση. Ορισμένες χώρες φαίνεται να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τις επιχειρηματικές ικανότητες και να αναπτύσσουν εκπαιδευτικές πολιτικές για να συμπεριλάβουν τις δεξιότητες επιχειρηματικότητας σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης (δηλαδή τη Σλοβακία, την Εσθονία) ως υποχρεωτικό (δηλαδή Σουηδία) ή διαθεματικό θέμα (π.χ. Φινλανδία, Λετονία). Ακόμα κι αν δεν υπάρχει εκπαιδευτική πολιτική για την επιχειρηματικότητα, τέτοιες δεξιότητες περιλαμβάνονται σε προγράμματα δια βίου μάθησης (π.χ. Ουγγαρία) ή σε άλλες πρωτοβουλίες για τη νεολαία, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης (π.χ. Σλοβενία, Σλοβακία, Κάτω Χώρες).

Η επιχειρηματικότητα στη Φυσική Αγωγή δεν είναι ακόμη πραγματικότητα, αλλά φαίνεται να έχει μεγάλες δυνατότητες. Η έρευνα και οι πρακτικές εφαρμογές έχουν αποδείξει εκτενώς ότι η φύση της τάξης της Φυσικής Αγωγής δημιουργεί το κατάλληλο πεδίο για διεπιστημονική διδασκαλία. Εκτός αυτού, με την ανάπτυξη αξιών στον αθλητισμό είναι δυνατό να αναπτυχθούν Επιχειρηματικές Ικανότητες. Όπως αναγνώρισε ο Νέλσον Μαντέλα, ο αθλητισμός είναι κάτι περισσότερο από σωματική άσκηση. Μπορεί να διδάξει στους ανθρώπους δικαιοσύνη, ανοχή και σεβασμό. Στην πραγματικότητα, είναι μια δύναμη και ένα εργαλείο που μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη διαφόρων στόχων για να αλλάξουν τον κόσμο προς το καλύτερο.

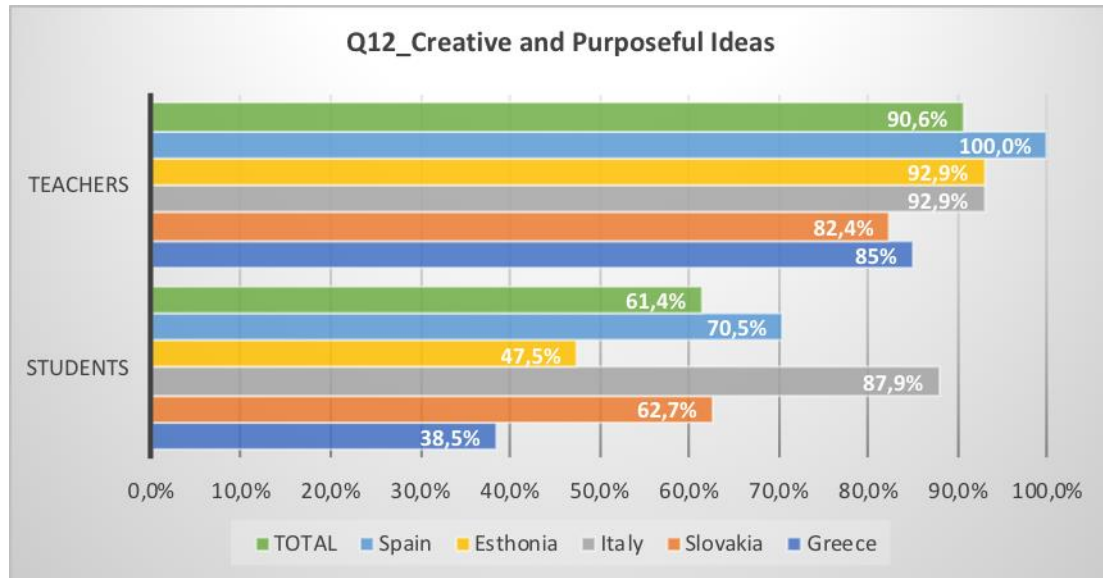
1. Μαθησιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών και μαθητών του αθλητισμού (συμπεράσματα / Βασικές παραδοχές από τις δύο έρευνες)

Υπάρχει αρκετά μεγάλος αριθμός πρωτοβουλιών, που στοχεύουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, οι οποίες αρχικά μπορεί να οφείλονται στην ανάγκη καταπολέμησης της ανεργίας, ιδίως σε ομάδες που υπο εκπροσωπούνται και βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και σε νέες ηλικίες. Αυτές οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις για τη δημιουργία πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων με καινοτόμες επιχειρήσεις, οικονομική υποστήριξη για αγρότες, νέους άνεργους δανειολήπτες, συνεταιρισμούς και κοινωνικές επιχειρήσεις, και μικροεπιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πράσινη οικονομία. Ένα άλλο μέτρο, που στοχεύει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είναι η οικονομική υποστήριξη των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι αυτοαπασχολούμενοι. Όσον αφορά την αθλητική επιχειρηματικότητα, φαίνεται ότι είναι ένας αυξανόμενος ακαδημαϊκός θεματικός τομέας τόσο για την τυπική όσο και για τη μη τυπική εκπαίδευση. Στο σύγχρονο ευρωπαϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον, η επιχειρηματικότητα θεωρείται απαραίτητο εκπαιδευτικό μάθημα / εργαλείο που πρέπει να συμπεριληφθεί στην επίσημη εκπαίδευση και ιδίως στα σχολεία ΕΕΚ.

Η έρευνα που διεξήχθη για να προσδιορίσει τις βασικές ικανότητες και τις μαθησιακές ανάγκες των αθλητικών εκπαιδευτικών / εργαζομένων νεολαίας και νέων / μαθητών την προοπτική της διδασκαλίας στοιχείων επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια της Φυσικής Αγωγής.

Το διαδικτυακό ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε μαθητές και καθηγητές με βάση τις επιχειρηματικές ικανότητες. Οι συμμετέχοντες ήταν 334. Οι μαθητές που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ήταν 256 με μέση ηλικία 17 ετών. Οι εκπαιδευτικοί ήταν 78 συμπεριλαμβανομένων καθηγητών του Πανεπιστημίου ΡΕ και καθηγητές ΡΕ με μέσο όρο ηλικίας 45 ετών. Τα έντυπα ερωτηματολογίων, τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές, βρίσκονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. Σε αυτήν την παρούσα έκθεση παρουσιάζονται και αναλύονται οι πιο σημαντικές και βασικές ικανότητες που βασίζονται στις ανάγκες της ομάδας στόχου.

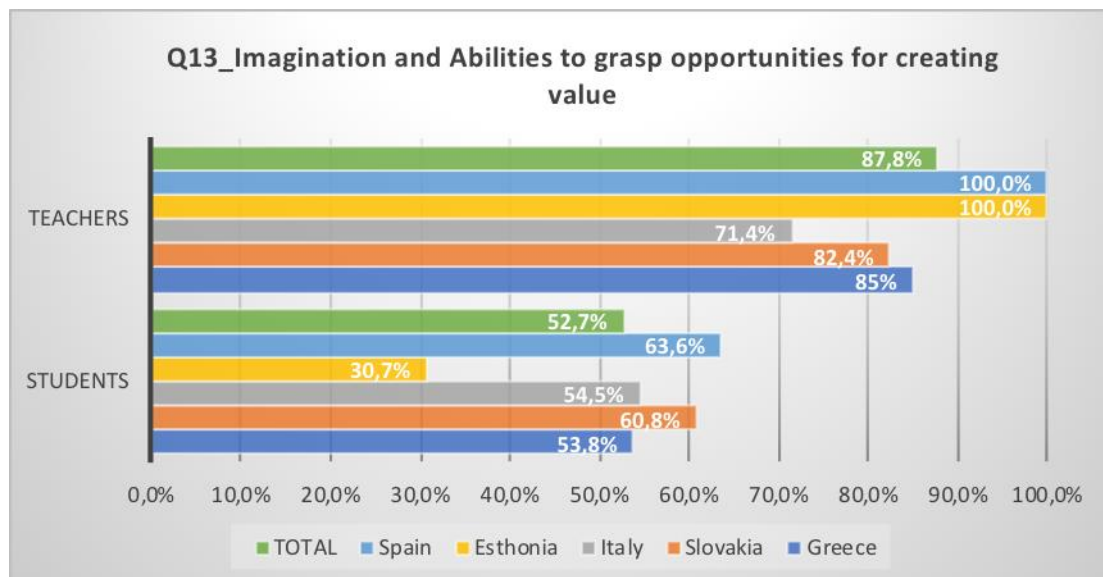
Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει τις απαντήσεις που ελήφθησαν τόσο από καθηγητές όσο και από μαθητές, όταν τους ρωτήθηκαν για ασκήσεις που ενισχύουν την ικανότητα ανάπτυξης «δημιουργικών και σκόπιμων ιδεών» κατά τη διάρκεια μαθημάτων ΡΕ στο σχολείο.

Figure 1 Q12.Creative and Purposeful Ideas

Αναλύοντας τα δεδομένα από το γράφημα Q12, μπορεί να υποτεθεί ότι η δημιουργικότητα ήταν μια από τις πιο σημαντικές επιχειρηματικές ικανότητες που εντοπίστηκαν, τόσο από καθηγητές όσο και μαθητές σε μαθήματα ΠΕ στο σχολείο.

Στη συνέχεια, ρωτήθηκαν οι δάσκαλοι και οι μαθητές σχετικά με το εάν διδάσκουν ή διδάσκονται ανάλογα, δραστηριότητες που καλλιεργούν «φαντασία και ικανότητες να εντοπίζουν ευκαιρίες για δημιουργία αξίας» (κοινωνική, πολιτιστική, ηθική κ.λπ.) κατά τη διάρκεια μαθημάτων φυσικής αγωγής στο σχολείο. Το γράφημα απεικονίζει τις απαντήσεις τους.

Figure 2. Q13_Imagination and Abilities to grasp opportunities for creating value

Αναλύοντας τα δεδομένα από το γράφημα Q13, μπορεί να υποτεθεί ότι η ανάληψη της πρωτοβουλίας ήταν μια από τις πιο σημαντικές επιχειρηματικές

ικανότητες που εντοπίστηκαν, από καθηγητές και μαθητές σε μαθήματα ΠΕ στο σχολείο.

Όταν ρωτήθηκαν για «αυτογνωσία & αυτο-αποτελεσματικότητα» στα μαθήματα ΠΕ στο σχολείο, η πλειοψηφία απάντησε θετικά όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα

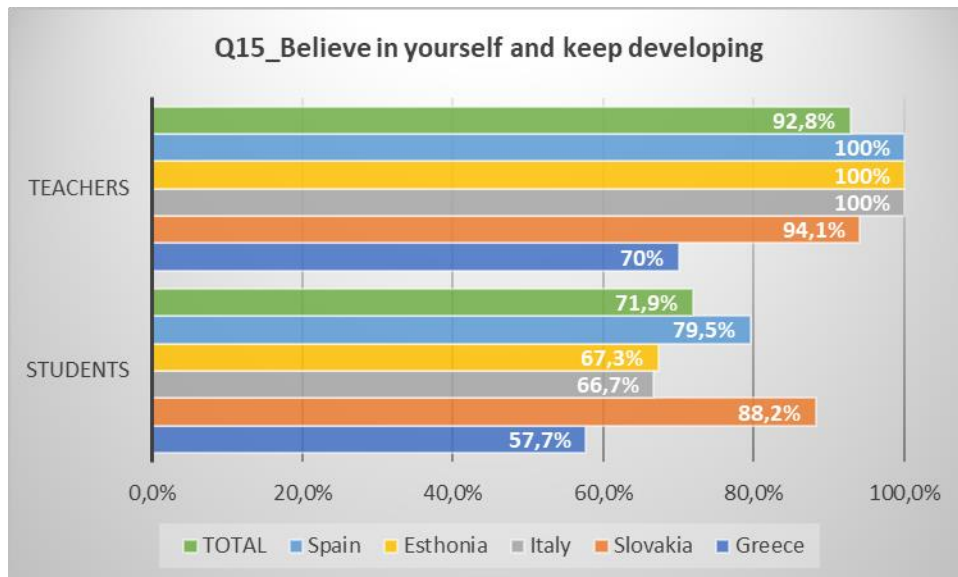

Figure 3 Q15_Believe in yourself and keep developing

Αναλύοντας τα δεδομένα από το γράφημα Q15, μπορεί να υποθεθεί ότι η αυτογνωσία και η αυτο-αποτελεσματικότητα είναι μια σημαντική επιχειρηματική ικανότητα που προσδιορίζεται, τόσο από καθηγητές όσο και από μαθητές σε μαθήματα ΠΕ στο σχολείο.

Με βάση το «κίνητρο και την επιμονή», η ομάδα στόχος απάντησε θετικά και οι απαντήσεις τους απεικονίζονται στο παρακάτω γράφημα

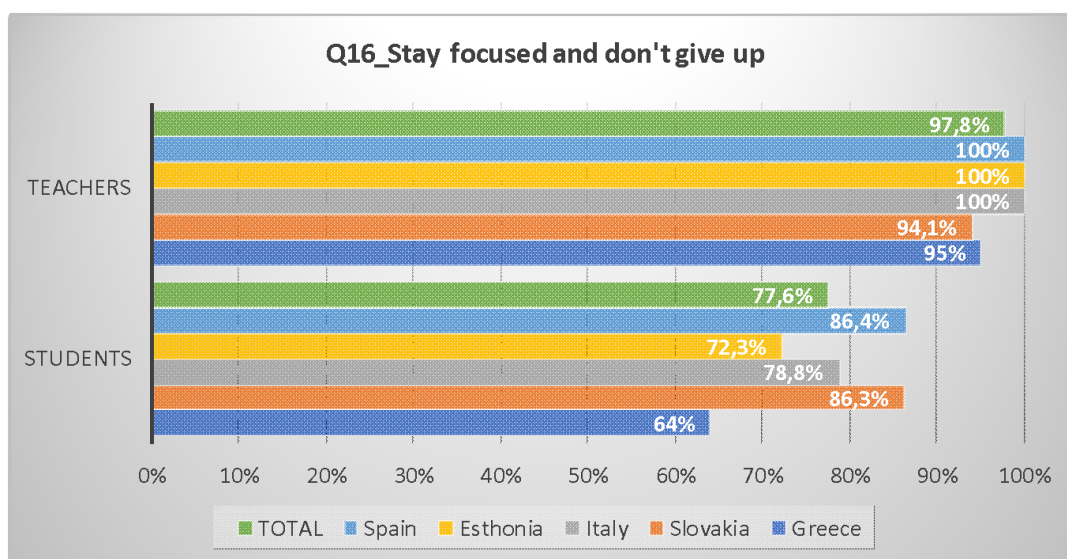
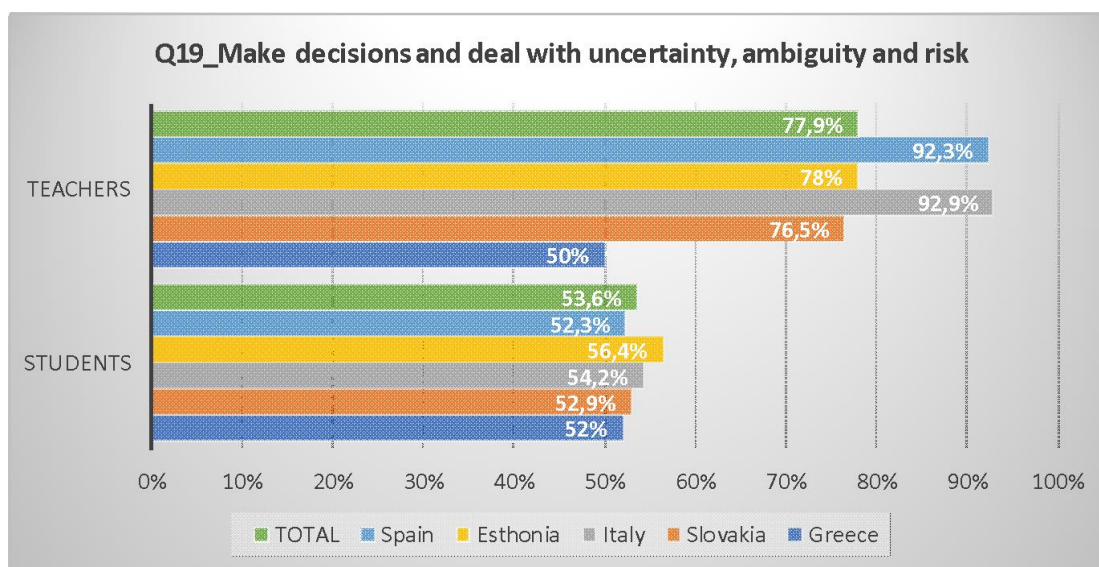

Figure 4_Q16 Stay focused and don't give up

Αναλύοντας τα δεδομένα από το γράφημα Q16, μπορεί να υποτεθεί ότι το κίνητρο και η επιμονή είναι μία από τις βασικές επιχειρηματικές ικανότητες που εντοπίστηκαν, τόσο από καθηγητές όσο και από μαθητές σε μαθήματα PE στο σχολείο.

Όταν ρωτήθηκαν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές σχετικά με την είσοδο σε μαθήματα που αναφέρονται «λήψη αποφάσεων και αντιμετώπιση αβεβαιότητας, ασάφειας και κινδύνου», απάντησαν θετικά όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα

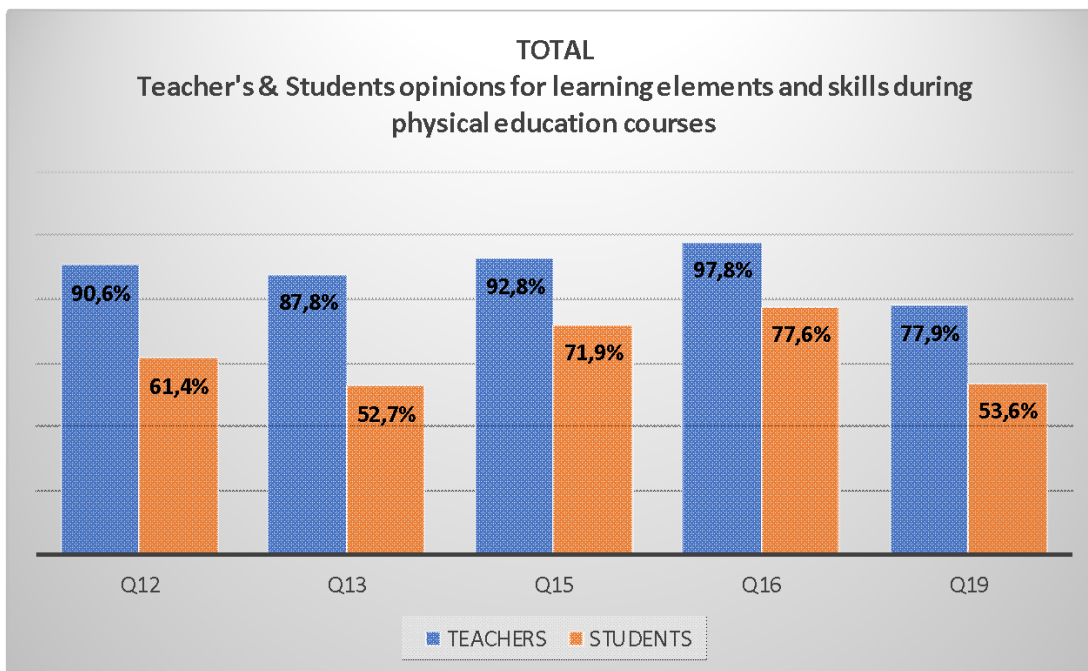

Figure 5 Q19_ Make decisions and deal with uncertainty, ambiguity and risk

Αναλύοντας τα δεδομένα από το γράφημα Q19, μπορεί να υποτεθεί ότι η ικανότητα «λήψη αποφάσεων και αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου» πρέπει να αναπτυχθεί καθώς είναι μια από τις βασικές επιχειρηματικές ικανότητες που προσδιορίζονται, τόσο από καθηγητές όσο και από μαθητές σε μαθήματα PE σχολείο.

Μπορεί να υποτεθεί, με βάση τις απαντήσεις που ελήφθησαν, ότι οι ανάγκες που εντοπίστηκαν από την ομάδα-στόχο (μαθητές και εκπαιδευτικοί), ασχολούνται με την περαιτέρω ανάπτυξη των επιχειρηματικών ικανοτήτων α) δημιουργικότητας, β) ανάληψης πρωτοβουλίας, γ) αυτογνωσίας & αυτο-αποτελεσματικότητα δ) κίνητρα και επιμονή και ε) λήψη αποφάσεων και αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου. Αυτές οι ικανότητες που προσδιορίστηκαν από τη δεύτερη φάση της έρευνας ENTOS απεικονίζονται, με βάση τις απαντήσεις που ελήφθησαν, στο συνολικό γράφημα παρακάτω

Figure 6_ Teachers' and Students opinions for learning elements and skills during physical education courses

Συνολικά, σύμφωνα με τις απαντήσεις που ελήφθησαν από τους εκπαιδευτικούς, μόνο ένας περιορισμένος αριθμός από αυτούς ανέφεραν γνώση της επιχειρηματικότητας σε υψηλότερο επίπεδο και αυτό διαδέχθηκε το προσωπικό ενδιαφέρον και οι προσπάθειες των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η εκπαίδευση για την επιχειρηματικότητα είναι ένα σημαντικό θέμα που πρέπει να διδαχθεί στα σχολεία, καθώς οι μαθητές θα ενδυναμωθούν με επιχειρηματικές δεξιότητες στη μετέπειτα επαγγελματική τους ζωή. Οι εκπαιδευτικοί διστάζουν να συνδέσουν το θέμα της φυσικής αγωγής με την επιχειρηματικότητα, καθώς πιθανότατα δεν ένιωθαν αρκετή αυτοπεποίθηση για να το διδάξουν. Οι ακόλουθοι καθηγητές δήλωσαν ότι εάν αποδέχονται επαρκή επιχειρηματική εκπαίδευση πιστεύουν ότι θα μπορούσε να είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν επιχειρηματικές δεξιότητες στο μάθημα φυσικής αγωγής.

Όσον αφορά τα μαθήματα PE, ένας αριθμός εκπαιδευτικών αθλητισμού αναγνώρισε σε μια πρώτη δήλωση ότι δεν συμπεριέλαβε θέματα σχετικά με την επιχειρηματικότητα στα μαθήματά τους. Είναι ενδιαφέρον ότι, όταν αναφέρθηκαν ατομικά επιχειρηματικές ικανότητες, οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τους δίδαξαν σε τάξεις PE. Τα ακόλουθα αποτελέσματα μπορούν να ερμηνευθούν ως αποδεικτικά στοιχεία ότι οι επιχειρηματικές δεξιότητες υπάρχουν στη φυσική αγωγή, αλλά η πλειονότητα των εκπαιδευτικών δεν τις αναγνώρισε όταν επισημάνθηκαν ως «επιχειρηματικές». Φαίνεται ότι η λέξη «επιχειρηματική» είναι άγνωστη ή παρεξηγημένη από πολλούς στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα.

Σε γενικές γραμμές, είναι αποδεκτό ότι ένας μεγάλος αριθμός επιχειρηματικών δεξιοτήτων διδάσκονται κατά τη διάρκεια μαθημάτων φυσικής αγωγής όπως ομαδική εργασία, επίλυση προβλημάτων, δημιουργικότητα, μέσω κυρίως των «Ομαδικών & Ατομικών Αθλημάτων» και «Ψυχαγωγικές δραστηριότητες, παιχνίδια». Οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι η ένταξη των δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας στο μάθημα φυσικής αγωγής θα βοηθήσει τους μαθητές στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία και θα βοηθήσει τη φυσική αγωγή να αποκτήσει περισσότερη αξία και να λάβει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν επίσης ότι η διοίκηση του σχολείου μπορεί να ενδιαφέρεται για την ένταξη της επιχειρηματικότητας μέσω της φυσικής αγωγής και πιστεύουν ότι αυτό μπορεί να είναι ένα όφελος για τα σχολικά προγράμματα Σύμφωνα με τις στάσεις, τις απόψεις και τις αντιλήψεις των μαθητών, οι μαθητές και οι δάσκαλοι δεν γνώριζαν πολλά για το θέμα της επιχειρηματικότητας στα σχολεία τους, επειδή δεν έλαβαν επίσημη σχετική εκπαίδευση. Η επιχειρηματικότητα ενσωματώνεται στο σχολικό πρόγραμμα ΕΕΚ μόνο στη Σλοβακία. Οι περισσότεροι από τους μαθητές ήθελαν να διδαχθεί το θέμα της επιχειρηματικότητας στα σχολεία, καθώς πίστευαν ότι θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν αργότερα το επαγγελματικό τους προφίλ. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι μαθητές από όλες τις χώρες του έργου αντιλαμβάνονται τη φυσική αγωγή ως ένα πολύ δημοφιλές θέμα καθώς απαιτεί τη συμμετοχή ενεργών μαθητών στο μάθημα και πρέπει να διδαχθούν με βιωματική μάθηση. Οι μαθητές μέσω των απαντήσεών τους σε ερωτηματολόγια πίστευαν ότι πολλές επιχειρηματικές δεξιότητες διδάσκονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων φυσικής αγωγής μέσω κυρίως των «Ομαδικών & Ατομικών Αθλημάτων» και «Ψυχαγωγικές δραστηριότητες, παιχνίδια». Επιπλέον, οι απαντήσεις των μαθητών δείχνουν ότι οι επιχειρηματικές δεξιότητες θέλουν να διδαχθούν μέσω το μάθημα φυσικής αγωγής, καθώς το μάθημα θα γίνει πιο χρήσιμο και οι μαθητές θα είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για τη μελλοντική επαγγελματική τους ζωή.

2.

Επίπεδο συνειδητοποίησης της σημασίας της επιχειρηματικότητας μεταξύ εκπαιδευτικών και διευθυντών σχολείων - Focus Groups

Όλοι οι εταίροι πραγματοποίησαν μια ποιοτική έρευνα σε εθνικό επίπεδο που απευθύνεται για να συγκεντρώσει μια εις βάθος κατανόηση της συμπεριφοράς των εκπαιδευτικών αθλητισμού στα κορυφαία μαθήματα αθλητισμού και την αντίδρασή τους να υιοθετήσουν μια καινοτόμο προσέγγιση που περιλαμβάνει επιχειρηματικές ικανότητες και τους λόγους που διέπουν αυτήν τη συμπεριφορά.

Η ποιοτική μέθοδος εφαρμόστηκε από δύο ομάδες εστίασης. Οι ομάδες εστίασης συγκέντρωσαν καθηγητές, διευθυντές σχολείων, εκπροσώπους σχολικών ιδρυμάτων και μαθητές

Οι ομάδες εστίασης σχεδιάστηκαν χρησιμοποιώντας την έννοια του «Καινοτομικού Καταυλισμού» με στόχο τη δημιουργία δημιουργικών αλλά πρακτικών λύσεων σε προβλήματα μέσω μικρής ομαδικής εργασίας και διευκόλυνσης από ειδικούς. Κάθε συμμετέχων τοποθετήθηκε σε μια ομάδα για να συνεργαστεί εντατικά με έναν εξειδικευμένο διαμεσολαβητή με θέμα «Εκπαίδευση επιχειρηματικότητας εν γένει στα σχολεία ΕΕΚ μέσω του αθλητισμού» μετά από μια εις βάθος εξήγηση των στόχων ENTOS και των καλών πρακτικών που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια μιας έρευνας «στρογγυλής τραπέζης» από απόσταση, διεξάγεται από μια ψηφιακή πλατφόρμα. Κατά τη διάρκεια των ποιοτικών συνεντεύξεων, οι διαμεσολαβητές συνεργάστηκαν με τους συμμετέχοντες σχετικά με: i) πώς να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να γίνουν πράκτορες της αλλαγής μέσω της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, ii) πώς να ενθαρρύνουν και να επιτρέψουν στους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν στην εκπαίδευση της επιχειρηματικότητας μέσω της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης, iii) πώς να αναπτυχθούν οι εκπαιδευτικοί ως διευκολυντές της μάθησης, iv) πώς να αναπτυχθούν συστήματα υποστήριξης για τους εκπαιδευτικούς και v) πώς να αναπτυχθεί ο ρόλος του σχολείου και της κοινότητάς του για να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να παρέχουν ευκαιρίες μάθησης σε επιχειρηματικότητα.

Οι οδηγίες για τη διεξαγωγή των ομάδων εστίασης βρίσκονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.

Όλες οι συναντήσεις της ομάδας εστίασης ξεκίνησαν με την παρουσίαση του έργου ENTOS, τους στόχους του, τις ήδη υλοποιημένες δραστηριότητες και άλλες σημαντικές πληροφορίες. Επιπλέον, παρουσιάστηκε μια σύντομη και σύντομη περιγραφή σχετικά με το πλαίσιο EntreComp, η οποία ήταν εντελώς νέα και άγνωστη σε όλους τους συμμετέχοντες, ξεκινώντας από τους μαθητές έως τον σκηνοθέτη. Στην αρχή ήταν περίπλοκο να συνδεθεί η επιχειρηματικότητα με την P.E. και μόνο μετά από εξήγηση και διευκρίνιση, όλοι άρχισαν να κατανοούν την κύρια ιδέα και τις αρχές.

Συγκεκριμένα, από κάθε χώρα έχουν συλλεχθεί οι ακόλουθες παραδοχές:**Estonia:**

The meeting started with presentation of the ENTOS project, its goals, and a short description on EntreComp framework which was totally new and unfamiliar to all participants starting from students to school director. It was complicated at the beginning to connect entrepreneurship with P.E. and only after explanation and clarification everybody started to comprehend the main idea and principles. The teachers pointed out that it is important not to involve too many theoretical topics into PE because then PE in general will lose its function and will be seen by students as one more important lesson but not relaxing one. It was indicated that theoretical part should make maximum 10% of total PE lessons and the remaining part should be practical activities involving all students. Students were afraid to lose PE activities (sports activities) for entrepreneurship (theoretical lesson). Concluding school administration, teachers and students, at the end of the meeting were positive and

open for ENTOS ideas but teachers pointed out the importance of the proper education and support for them.

Σλοβακία:

Στην αρχή όλες οι σημαντικές πληροφορίες έχουν παρουσιαστεί στους συμμετέχοντες. Ακριβώς στην αρχή της συζήτησης συμφώνησαν με την ιδέα του έργου και με την εφαρμογή του στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών τους, ειδικά επειδή στις μέρες μας, το ενδιαφέρον των μαθητών στις τάξεις του PE μειώνεται σταθερά. Δεν υπάρχει σαφής απάντηση σχετικά με το ποσοστό των μαθημάτων που πρέπει να αφιερωθούν στην επιχειρηματικότητα, αλλά οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν την ένταξη της μεθοδολογίας ENTOS στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών της ΠΕ. Οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν να εφαρμόσουν θεωρητικές γνώσεις και στην εκπαίδευση, ωστόσο, μόνο σε μικρές ποσότητες έτσι ώστε οι μαθητές να μην βαρεθούν. Η ένταξη διαφορετικών επιπέδων επιχειρηματικότητας ήταν επίσης μια ευπρόσδεκτη επιλογή καθώς τα σχολικά προγράμματα θα πρέπει να αλλάξουν ανάλογα με το έτος σπουδών. Οι εκπαιδευτικοί απάντησαν θετικά στο ερώτημα αν διδάσκουν ικανότητες που περιλαμβάνονται σε ιδέες και ευκαιρίες στο πλαίσιο EntreComp. Οι μαθητές γενικά συμφώνησαν ότι οι επιχειρηματικές δεξιότητες είναι πολύ σημαντικές για αυτούς και θα ήθελαν να βελτιωθούν, επομένως έδειξαν το ενδιαφέρον να συμμετάσχουν σε αυτήν. Συμπερασματικά, στο τέλος της συζήτησης ο μαθητής άρεσε την ιδέα του έργου. Θεωρούν ότι οι επιχειρηματικές δεξιότητες είναι πολύ σημαντικές και αυτός είναι ένας ενδιαφέρων τρόπος για να βελτιωθούν.

Ισπανία:

Για τη σύνδεση των μαθητών και των εκπαιδευτικών με το πλαίσιο του έργου ENTOS, η συνεδρία ξεκίνησε με μια εισαγωγή του προγράμματος Erasmus + και του πλαισίου EntreComp, καθώς και μια περιγραφή του έργου. Για σκοπούς ανάπτυξης του IO2, οι 15 ικανότητες EntreComp χωρίστηκαν σε τρεις τομείς και παρουσιάστηκαν στους μαθητές, προκειμένου να προσδιοριστούν οι ικανότητες που πιστεύουν ότι είναι οι πιο σημαντικές για αυτούς και θα πρέπει να επικεντρωθούν στην προώθηση μέσω του αθλητισμού. Οι μαθητές το βρήκαν πολύ ξεκάθαρο για το πώς η «Επιχειρηματικότητα μέσω του αθλητισμού» μπορεί να τους υποστηρίξει στο επαγγελματικό τους μέλλον και εξέφρασε την περιέργεια να υιοθετήσουν τη μέθοδο στο επόμενο μέλλον. Κοιτάζοντας γενικά όλες τις ικανότητες του πλαισίου EntreComp, βρήκαν πιο σημαντικό να αναπτυχθούν ξανά «Εργασία με άλλους» και «Αντιμετώπιση ασάφειας, αβεβαιότητας και κινδύνου». Επιπλέον, επέμειναν στην ανάγκη ανάπτυξης πιο μαλακών δεξιοτήτων στο σχολείο και στις δραστηριότητες PE. Στην ίδια διαδικασία, οι εκπαιδευτικοί έχουν εισαχθεί στο ENTOS και στο EntreComp Framework, και τους ζητήθηκε να προσδιορίσουν, μεταξύ των δεκαπέντε ικανοτήτων, οι οποίες κατά τη γνώμη τους είναι οι πιο σημαντικές.

Στην αρχή ήταν πολύ περίπλοκο για να καταλάβουν ποιες είναι οι Επιχειρηματικές Ικανότητες και να συνηθίσουν με το EntreComp Framework. Οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το μάθημα PE δεν εκτιμάται επαρκώς από την

εκπαιδευτική κοινότητα της Ισπανίας και ότι ο ENTOS μπορεί να αυξήσει την αξία του. Οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το μάθημα PE μπορεί να κερδίσει αξία στην Ισπανία από αυτήν τη νέα προοπτική, καθώς τώρα το PE στην Ισπανία θεωρείται συχνά ως πορεία δευτερεύουσας σημασίας και ότι μπορεί επίσης να βελτιώσει την προσοχή των μαθητών σε αυτό, καθώς στοχεύει να διδάξει δεξιότητες που μπορούν να θεωρήσουν χρήσιμες και στην καθημερινή τους ζωή.

Ιταλία:

Για τη σύνδεση των μαθητών και των εκπαιδευτικών με το πλαίσιο του έργου ENTOS, η συνεδρία ξεκίνησε με μια εισαγωγή του προγράμματος Erasmus + και του πλαισίου EntreComp, καθώς και μια περιγραφή του έργου. Για σκοπούς ανάπτυξης του IO2, οι 15 ικανότητες EntreComp χωρίστηκαν σε τρεις τομείς και παρουσιάστηκαν στους μαθητές και τους δασκάλους, προκειμένου να προσδιοριστούν οι ικανότητες που πιστεύουν ότι είναι οι πιο σημαντικές για αυτούς και θα πρέπει να επικεντρωθούν στην προώθηση του αθλητισμού. Οι μαθητές διαπίστωσαν ότι η βιώσιμη σκέψη είναι μια σημαντική ικανότητα, η κινητοποίηση άλλων και η κινητοποίηση πόρων είναι ικανότητες. Όταν ρωτήθηκαν πώς θεωρούν τις επιχειρηματικές δεξιότητες μέσω του αθλητισμού, οι μαθητές συμφώνησαν ότι οι επιχειρηματικές δεξιότητες είναι σημαντικές για να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν οργανωτικές δεξιότητες, δημιουργικότητα, να μάθουν πώς να διαχειρίζονται και να εργάζονται σε ομάδες. Ο διευθυντής του σχολείου εξέφρασε ότι το ιταλικό σχολικό σύστημα γενικά βασίζεται σε «παλιές πρακτικές» και ότι σε μια ραγδαία μεταβαλλόμενη κοινωνία, το πρόγραμμα σπουδών πρέπει να προσαρμοστεί στις τρέχουσες ανάγκες, έτσι ώστε οι μαθητές να είναι καλά προετοιμασμένοι. Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι η χρήση του πλαισίου EntreComp ήταν μια καλή κατευθυντήρια γραμμή για την οικοδόμηση ενός προγράμματος, και ότι όχι μόνο πρακτικές ασκήσεις αλλά και θεωρία πρέπει να προστεθούν σε αυτό το πρόγραμμα μέσω περιπτώσιολογικών μελετών για να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς PE να συνδέσουν τις δεξιότητες με τις δραστηριότητες.

Ελλάδα:

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης της ομάδας εστίασης για μαθητές και καθηγητές ξεκίνησε με μια παρουσίαση των στόχων του προγράμματος και του εργαλείου EntreComp. Συνολικά τα αποτελέσματα των δύο συναντήσεων με τις ομάδες εστίασης των μαθητών και των εκπαιδευτικών οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι η επιχειρηματικότητα ως νέο μάθημα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχει προοπτικές να διδαχθεί μαζί με το θέμα της ΠΕ. Η μεθοδολογία της διδασκαλίας μπορεί να γίνει χρησιμοποιώντας το «Entrecomp πλαίσιο», αναλύοντας και εφαρμόζοντας τα 15 ξεχωριστά προσόντα της επιχειρηματικότητας, τα οποία θα δώσουν ευκαιρίες και ιδέες για γόνιμη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια της Φυσικής Αγωγής. Οι μαθητές και οι καθηγητές πιστεύουν ότι όλες οι δεξιότητες EntreComp διδάσκονταν ήδη σε μαθήματα PE μέσω κυρίως αθλητικών και ψυχαγωγικών

δραστηριοτήτων. Η μόνη αβεβαιότητα παραμένει η τελική πρόθεση της διοίκησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις χώρες και τους πολιτισμούς των διαμεσολαβητών (συνεντεύκτες), κατά τη διάρκεια των ψηφιακών διαδικτυακών στρογγυλών τραπέζιων με το διδακτικό προσωπικό της φυσικής αγωγής, τα αποτελέσματα είχαν επιτευχθεί σχεδόν προς την ίδια κατεύθυνση. Σύμφωνα με την εκπαιδευτική διοίκηση, σχετικά με τη σχέση μεταξύ του εκπαιδευτικού συστήματος και της επιχειρηματικότητας, συμφώνησαν στην ιδέα του έργου και με την εφαρμογή του στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών τους (Σλοβακία, Εσθονία). Αντίθετα, μια σειρά εκπαιδευτικών διοικήσεων πίστευαν ότι δεν υπάρχει ούτε ενδιαφέρον ούτε προτεραιότητα εκ μέρους της σχολικής διοίκησης σχετικά με την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων (Ελλάδα).

Η πιστή εφαρμογή του προγράμματος σπουδών ως στόχος διδασκαλίας καθώς και η έλλειψη προσωπικού με τη γνώση για την εφαρμογή της διδασκαλίας δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας επισημάνθηκε ως κύρια εμπόδια. Ωστόσο, όλοι συμφώνησαν ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη διδασκαλίας της επιχειρηματικότητας στο σχολείο προκειμένου να συνδεθεί το σχολείο με την κοινωνία και την αγορά εργασίας, αλλά υπό την ηγεσία της κεντρικής διοίκησης και όχι σε επίπεδο σχολείου ή μεμονωμένου δασκάλου. Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της επιχειρηματικότητας και της φυσικής αγωγής, η πλειοψηφία πίστευε ότι οι ώρες διδασκαλίας των επιχειρηματικών δεξιοτήτων πρέπει να είναι περιορισμένες, ώστε να μην επηρεάζει τον κύριο ρόλο του μαθήματος φυσικής αγωγής, που είναι η έμφαση στον αθλητισμό. Όσον αφορά τις θεωρητικές δεξιότητες, πίστευαν ότι αυτές θα μπορούσαν επίσης να διδαχθούν από καθηγητές άλλων μαθημάτων, τα οποία θα διευκολύνουν επίσης τη διεπιστημονική. Επιπλέον, ένας αριθμός εκπαιδευτικών πίστευε ότι δεν πρέπει να πηγαίνει στη διδασκαλία τέτοιων δεξιοτήτων ανά τάξη αλλά σε ομάδες μαθητών.

Οι εκπαιδευτικοί απάντησαν θετικά στο ερώτημα αν διδάσκουν ικανότητες που περιλαμβάνονται σε ιδέες και ευκαιρίες στο πλαίσιο EntreComp. Τους διδάσκουν ειδικά μέσω ομαδικών παιχνιδιών όπως βόλεϊ, μπάσκετ, dodge ball ή άλλα. Εισέρχονται σκόπιμα στην εκπαιδευτική διαδικασία για να δώσουν φως στην τρέχουσα στρατηγική κατάσταση. Λένε στους μαθητές τους τι πρέπει να γίνει, εξηγούν γιατί είναι η καλύτερη λύση και πώς βοηθά στη μελλοντική ανάπτυξη του παιχνιδιού. Οι πιο σημαντικές δεξιότητες για αυτούς είναι να εντοπίζουν ευκαιρίες και δημιουργικότητα.

Ορισμένες ομάδες εκπαιδευτικών ΠΕ πιστεύουν ότι η εισαγωγή τέτοιων δεξιοτήτων θα αλλάξει το πρόγραμμα σπουδών, τη μεθοδολογία διδασκαλίας (προσθήκη επιτόπιων επισκέψεων) και θα αφαιρέσει το μάθημα φυσικής αγωγής από την αθλητική δραστηριότητα, γεγονός που δημιουργεί ανησυχίες. Όσον αφορά την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών φυσικής αγωγής, οι ερωτώμενοι πίστευαν ότι τα Πανεπιστήμια είναι ικανά να διδάσκουν τέτοιες δεξιότητες σε νέους μαθητές που αργότερα θα γίνουν δάσκαλοι ΠΕ στο σχολείο.

Η δια βίου συμμετοχή σε σεμινάρια είναι απαραίτητη. Οι συντονιστές καθηγητών και το Υπουργείο Παιδείας είναι σε θέση να εφαρμόσουν τέτοια σεμινάρια.

Κατά τη δεύτερη ομάδα εστίασης, η γνώμη των μαθητών ήταν επίσης σημαντική. Η ψηφιακή στρογγυλή τράπεζα από απόσταση για τους μαθητές, τους συντονιστές των προγραμμάτων και το προσωπικό της σχολής ξεκίνησε επίσης με μια παρουσίαση των στόχων του προγράμματος και του εργαλείου EntreComp. Ως συνέχεια της συνομιλίας, οι μαθητές ανέφεραν ότι γνώριζαν λίγα πράγματα για το θέμα, αλλά εξέφρασαν έντονο ενδιαφέρον για την εκμάθηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν μετά τη σχολική τους ζωή. Οι μαθητές πιστεύουν ότι η διδασκαλία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια μαθημάτων PE που θα μπορούσε να ενισχύσει τη συνολική αξία του μαθήματος PE. Πρότειναν και πίστευαν ότι μια επιπλέον ώρα εβδομαδιαίως για τη διδασκαλία της θεωρίας, εθελοντικά, θα ήταν ευπρόσδεκτη, σε πιλοτική μορφή σε όλα τα επίπεδα (Ελλάδα). Σύμφωνα με τους μαθητές, το πρωταρχικό κίνητρο για όλες τις προαναφερθείσες πιθανές αλλαγές ήταν το ενδιαφέρον τους να μάθουν νέες δεξιότητες και όχι η δυνατότητα απόκτησης υψηλότερων βαθμών (συμπεριλαμβανομένου του PE με υποχρεώσεις διδασκαλίας επιχειρηματικότητας).

Σχετικά με τις επιτόπιες επισκέψεις για εξοικείωση με την επιχειρηματικότητα, οι μαθητές απάντησαν θετικά και σημείωσαν ότι αυτή η προσέγγιση θα ήταν καλύτερη σε σύγκριση με την επιλογή να έχουν επιχειρηματίες ως ομιλητές στο σχολείο, καθώς οι επιτόπιες επισκέψεις θα συνέβαλλαν στην επέκταση των οριζώντων τους και θα ξεπεράσουν τα στενά όρια του σχολείου τους.

Κατά τη διάρκεια της στρογγυλής τραπέζης, το διδακτικό προσωπικό φυσικής αγωγής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δεξιότητες επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια των μαθημάτων θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως πολύτιμο εργαλείο για τη δημιουργία μιας επιτυχημένης πορείας για το μέλλον των μαθητών. Ωστόσο, συμφώνησαν ότι δεν χρειάζονταν τις απαραίτητες τεχνικές και μεθοδολογία για τη μεταφορά αυτών των δεξιοτήτων. Ως εκ τούτου, τα εκπαιδευτικά μαθήματα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων επιχειρηματικότητας θεωρούνται απαραίτητα για την εκπλήρωση αυτής της ευθύνης από το διδακτικό προσωπικό φυσικής αγωγής.

Συνολικά, τα αποτελέσματα των δύο εξ αποστάσεων συναντήσεων με τις ομάδες εστίασης των μαθητών και των δασκάλων οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι η επιχειρηματικότητα ως νέο μάθημα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχει προοπτικές να διδαχθεί μαζί με το θέμα της Φυσικής Αγωγής. Η μεθοδολογία της διδασκαλίας θα μπορούσε να γίνει χρησιμοποιώντας το «Πλαίσιο Εσωτερικής Εταιρείας», αναλύοντας και εφαρμόζοντας τα 15 ξεχωριστά προσόντα της επιχειρηματικότητας, τα οποία θα δώσουν ευκαιρίες και ιδέες για γόνιμη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια της Φυσικής Αγωγής. Η μόνη αβεβαιότητα παραμένει η επίσημη στάση της διοίκησης.

3. Αξιολόγηση ερευνητικών έργων - Συμπεράσματα – Προτάσεις

Σύμφωνα με τις τρεις διαφορετικές μεθόδους / στάδια της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας, συλλέχθηκαν εκτεταμένα δεδομένα και αναλύθηκαν και εξηγήθηκαν τεράστια αποτελέσματα. Κατά την εφαρμογή του IO1, πέντε ερευνητικές ομάδες και περισσότεροι από 25 ερευνητές εργάστηκαν. Στην πρώτη φάση (έρευνα γραφείου) 22 πιο σημαντικά έργα επιχειρηματικότητας από 28 ευρωπαϊκές χώρες) συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν. Στο δεύτερο στάδιο της έρευνας (τα ερωτηματολόγια συλλέχθηκαν μέσω φόρμας google) συλλέχθηκαν δεδομένα από 255 μαθητές και 78 καθηγητές Φυσικής Αγωγής από πέντε ευρωπαϊκές χώρες. Τέλος, στο τρίτο στάδιο (πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις σε ομάδες εστίασης μέσω ψηφιακών πλατφορμών) συμμετείχαν περισσότερα από 82 μέλη της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης. Η μεθοδολογία συλλογής αυτών των εκτεταμένων πληροφοριών και στη συνέχεια η επιστημονική ανάλυση θεωρείται αξιόπιστη και έγκυρη για την υποστήριξη της διαδικασίας IO2 ως το ακόλουθο στάδιο του έργου ENTOS. Ο συνεργάτης του UTH που είναι υπεύθυνος για το IO1 κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα και αποτελέσματα που ισχυρίζονται ότι αναπτύσσουν ένα μοντέλο δράσεων έτσι ώστε η επιχειρηματικότητα ως θέμα να μπορεί να διδαχθεί στο σχολικό πρόγραμμα και στο μάθημα Φυσικής Αγωγής.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, το μοντέλο της ένταξης της επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια της Φυσικής Αγωγής θα μπορούσε να βασιστεί ή να χρησιμοποιήσει ένα προηγούμενο ερευνητικό έργο, δηλαδή το «Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανότητας Επιχειρηματικότητας». Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανότητας Επιχειρηματικότητας προτείνει έναν κοινό ορισμό της επιχειρηματικότητας ως σύνολο ικανοτήτων. Αυτό το πλαίσιο αναπτύσσει 15 ικανότητες σε ένα μοντέλο προόδου 8 επιπέδων και προτείνει μια ολοκληρωμένη λίστα 442 μαθησιακών αποτελεσμάτων για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Με βάση την έκθεση Eurydice «Εκπαίδευση για την Επιχειρηματικότητα στο Σχολείο στην Ευρώπη», το Μοντέλο Περιεχομένου Κατάρτισης ENTOS θα μπορούσε να δημιουργηθεί για να είναι μια τέλεια διαθεματική προσέγγιση, όπου οι στόχοι της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα εκφράζονται ως εγκάρσιοι και οριζόντιοι μεταξύ αθλητικών και ενεργών δραστηριοτήτων αναψυχής, προσδιορίζει συγκεκριμένες ικανότητες και ορισμένες από αυτές μπορούν να εκπαιδευτούν και να ενισχυθούν παίζοντας αθλήματα, ειδικά σε ομάδες, ψυχαγωγικές δραστηριότητες και δραστηριότητες ψυχαγωγίας και παιχνίδια όπως:) Κίνητρα και επιμονή, ε) Ανάλυση πρωτοβουλίας, στ) ζ) Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου. Αυτές οι αναγνωρισμένες ικανότητες θα μπορούσαν να είναι κατάλληλες συγχωνευμένες με αθλητικές δραστηριότητες και ψυχαγωγικά ενεργά παιχνίδια. μεθοδολογίες που μπορούν να υιοθετήσουν οι εκπαιδευτικοί αθλητισμού για να διδάξουν στους μαθητές γεω, δεξιότητες και ικανότητες προς την επιχειρηματική εκπαίδευση και πρακτικά προγράμματα. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κατανοήσουν τη

σημασία της ανάπτυξης της επιχειρηματικής νοοτροπίας στις νέες γενιές. Από αυτό προέρχεται η συνειδητοποίηση του κρίσιμου ρόλου τους στην εκπαίδευση και της δυνατότητας τους να γίνουν προληπτικοί διαμεσολαβητές μιας Επιχειρηματικής Νοοτροπίας για τους μαθητές τους.

Από τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης / έρευνας, μπορεί να υποθεθεί ότι η χρήση του πλαισίου EntreComp θα είναι μια καλή κατευθυντήρια γραμμή για την οικοδόμηση ενός προγράμματος, και ότι όχι μόνο πρακτικές ασκήσεις αλλά και θεωρία θα πρέπει να προστεθούν σε αυτό το πρόγραμμα ENTOS κατά περίπτωση μελέτες για να βοηθήσουν τους καθηγητές PE να συνδέσουν τις δεξιότητες με τις δραστηριότητες. Το «Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανότητας Επιχειρηματικότητας», περιέχει έναν κοινό ορισμό της επιχειρηματικότητας ως σύνολο ικανοτήτων. Επιπλέον, τα πανεπιστημιακά μαθήματα στις Αθλητικές Σχολές θα μπορούσαν να εισαγάγουν επιχειρηματικά μαθήματα προκειμένου οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί αθλητισμού να είναι προετοιμασμένοι με επαρκείς δεξιότητες και ικανότητες για να διδάξουν επιχειρηματικό ολοκληρωμένο με μαθήματα PE και συνεχιζόμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις.

Συμπερασματικά, η μέθοδος ENTOS θα είναι μια ενεργή, καινοτόμος και άμεση συμβολή στους δασκάλους και τους μαθητές, και έμμεσα στην κοινότητα, τις επιχειρήσεις και, επομένως, σε ολόκληρη την οικονομία, διότι, όπως δηλώνεται από την ΕΚ, μια πιο επιχειρηματική κοινωνία θα συμβάλει στην καλύτερη αγορά εργασίας και επιχειρηματικά σενάρια.

Προσόντα

Σύμφωνα με την τριφασική έρευνα που πραγματοποιήθηκε από όλους τους εταίρους του έργου, οι τελικές και πιο σημαντικές ικανότητες για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας μέσω μαθημάτων PE περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Προσόντα	Περιγραφή	Μαθησιακά αποτελέσματα
Δημιουργική σκέψη	Ανακαλύπτοντας νέες ευκαιρίες και λύσεις για προβλήματα, κοιτάζοντας πέρα από τις τρέχουσες πρακτικές και χρησιμοποιώντας καινοτόμο τρόπο σκέψης.	Η δημιουργικότητα των μαθητών και οι δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων ενισχύονται καθώς ο νεαρός ασχολείται με τον εγκέφαλό του για να δοκιμάσει και να βρει ένα παιχνίδι ή οτιδήποτε βασίζεται στους παρεχόμενους ανοιχτούς πόρους.

<p>Λήψη της πρωτοβουλίας</p>	<p>Ένα άτομο με πρωτοβουλία έχει κίνητρο να κάνει πράγματα. Εάν αναλάβετε την πρωτοβουλία, είστε πρόθυμοι να κάνετε τα πράγματα μόνοι σας. Η ανάληψη πρωτοβουλίας μπορεί να είναι επικίνδυνη: Εάν κάνετε κάτι με δική σας πρωτοβουλία, τότε δεν υπάρχει κανένας που να κατηγορείτε εάν πάει στραβά.</p>	<p>Η ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας στην ομάδα σας μπορεί να φαίνεται δύσκολη, αλλά η πραγματοποίηση ορισμένων αλλαγών στην κουλτούρα στο χώρο εργασίας σας μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα που υπερβαίνουν πολύ τα άτομα. Όταν οι άνθρωποι σκέφτονται και ενεργούν για τον εαυτό τους, μπορεί να βοηθήσει ομάδες και οργανισμούς να ανακαλύψουν ξανά τη σπίθα τους.</p>
<p>Μαθαίνοντας μέσω εμπειρίας</p>	<p>Η εκμάθηση μέσω της εμπειρίας είναι η διαδικασία της μάθησης κάνοντας. Με τη συμμετοχή των μαθητών σε πρακτικές εμπειρίες και προβληματισμό, είναι καλύτερα σε θέση να</p>	<p>Δημιουργεί μια ισχυρή μορφή εμπλοκής και κατανόησης καθώς η μάθηση προκύπτει από την εμπειρία των εκπαιδευομένων</p>
	<p>συνδέσουν τις θεωρίες και τις γνώσεις που μαθαίνουν στην τάξη με πραγματικές καταστάσεις.</p>	

<p>Αυτογνωσία & αυτο-αποτελεσματικότητα</p>	<p>Η αυτογνωσία είναι η ικανότητα να διακρίνεις τις πεποιθήσεις σου από τους άλλους. Η αυτο-αποτελεσματικότητα είναι η αντίληψη της ικανότητας κάποιου να επιτύχει έναν στόχο</p>	<p>Η αυτο-αποτελεσματικότητα μπορεί να καθορίσει την απόδοση στον αθλητισμό και την άσκηση παρατηρώντας τους άλλους καθώς τα άτομα επιμένουν στις προσπάθειές τους έως ότου το αποτέλεσμα της απόδοσης ταιριάζει με τα αυτοδημιούργητα πρότυπα που γίνονται από ανάλογες εμπειρίες</p>
<p>Λήψη αποφάσεων και αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου</p>	<p>κάποιος που είναι σε θέση να αντιμετωπίσει την ασάφεια «μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την αλλαγή, να αλλάξει ταχύτητα με άνεση, να αποφασίζει και να ενεργεί χωρίς να έχει τη συνολική εικόνα και να χειρίζεται τον κίνδυνο και την αβεβαιότητα</p>	<p>Η συμμετοχή των μαθητών στον αθλητισμό και στο υπαίθριο παιχνίδι αναψυχής τους βοηθά να γνωρίζουν πώς να διαχειρίζονται και να προβλέπουν κινδύνους εκθέτοντάς τους σε διαφορετικές πτυχές</p>
<p>Παρακίνηση & επιμονή</p>	<p>Η εργασία των φοιτητών στην αθλητική εμφάνιση και στο εξωτερικό αναφερόμενος αναλύσεις διαφορετικούς να παρακινούν να διαχειρίζονται και να κάνουν διαμορφώσεις και να κάνουν διαφορετικούς εκθέτοντάς τους σε πληροφορίες πτυχές</p>	<p>Τα κίνητρα και η επιμονή είναι βασικά μέρη της αθλητικής απόδοσης. Το αυτο-κίνητρο και το εξωγενές κίνητρο σε συνδυασμό αποτελούν το καλύτερο είδος κινήτρου και ενθαρρύνουν τον καθορισμό στόχων και εργάζονται σκληρά για την επίτευξη αυτού του στόχου</p>

Το καινοτόμο πλαίσιο προσόντων αναφέρεται σε τρεις άξονες. Η ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Στο παρόν έργο η εκπαίδευση των μαθητών σε επιχειρηματικές δεξιότητες θα γίνει μέσω της συμμετοχής σε αθλητικά, αθλητικά και ψυχαγωγικά παιχνίδια. [References](#)

- o EACEA/Eurydice, “Entrepreneurship Education at School in Europe”, 2016:
https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/entrepreneurship-education-school-europe_en
- o World Health Organization, “Physical Activity factsheets for the 28 European Union member states of the WHO European region”, 2018:
https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0005/382334/28fs-physical-activity-euro-rep-eng.pdf
- o School Education Gateway, “Entrepreneurship Education in Lithuania”:
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Lithuania_151022.pdf
- o School Education Gateway, “Entrepreneurship Education in Latvia”:
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Latvia_151022.pdf
- o School Education Gateway, “Entrepreneurship Education in Estonia”:
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Estonia_151022.pdf
- o School Education Gateway, “Entrepreneurship Education in Finland”:
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Finland_151022.pdf
- o School Education Gateway, “Entrepreneurship Education in Sweden”:
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Sweden_151022.pdf
- o Entrepreneurship education at school in Europe.
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74a7d356-dc53-11e5-8fea-01aa75ed71a1>
- o Entrepreneurship education in Romania.
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Romania_151022.pdf
- o OECD/European Union (2019), The Missing Entrepreneurs 2019: Policies for Inclusive Entrepreneurship, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3ed84801-en>
- o Entrepreneurship education in Hungary.
https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Hungary_151022.pdf
- o Physical and Sport Education in Italy - Journal of Physical Education & Health, 2012, vol. 1 (2), 37-41, Luca Eid, Nicola Lovecchio, Marco Bussetti
http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-fb6a23d3-fc17-43c4-a2f1-b0b77f20e787/c/4_Luca_Eid_Nicola_Lovecchio_Marco_Bussetti_s._37-41.pdf
- o L’éducation physique et sportive (EPS) au collège - septembre 2020 Ministère

- De L'education Nationale, De La Jeunesse et des sports
- o <https://www.education.gouv.fr/le-sport-au-college-9524>
  - o The situation of school physical education in Belgium - Article · January 2005 (5 authors, including: Marc Theeboom Vrije Universiteit Brussel , Kristof Huts Vrije Universiteit Brussel , Kristine De Martelaer Vrije Universiteit Brussel , Marc Cloes University of Liège) https://www.researchgate.net/profile/Kristof_Huts/publication/277226201_The_situation_of_school_physical_education_in_Belgium/links/55eeeb2d08ae0af8ee1a4015/The-situation-of-school-physical-education-in-Belgium.pdf?origin=publication_detail
  - o Luxembourg - Physical Activity Factsheet - This is one of the 28 European Union Member States factsheets on health-enhancing physical activity, developed as a part of a joint initiative between the European Commission (EC) and WHO Regional Office for Europe in the context of the implementation of the Recommendation of the Council of the European Union
  - o https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/factsheets/luxembourg-factsheet_en.pdf
  - o Entrepreneurship education in Luxembourg – School Education Gateway https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Luxembourg_151022.pdf
  - o Entrepreneurship education in Denmark
  - o https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Denmark_151022.pdf
  - o EACEA/Eurydice, “Entrepreneurship Education at School in Europe”, 2016: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/entrepreneurshipeducation-school-europe_en
  - o SchoolEducationGateway, “Entrepreneurship Education in Germany”, 2015: https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Germany_151022.pdf
  - o World Health Organization, “Physical Activity factsheets for the 28 European Union member states of the WHO European region”, 2018: https://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0005/382334/28fs-physical-activity-euro-rep-eng.pdf
  - o Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, “La educación para el emprendimiento en el sistema educativo español. Año 2015”, 2015. o LOMCE on the web, Ministerio de Educación y Formación Profesional: <https://www.educacionyfp.gob.es/educacion/mc/lomce/curriculo/competencias-clave/competencias-clave.html>

Παράρτημα Ι

Πρότυπο έρευνας
Εισαγωγή

(για εισαγωγική παράγραφος που παρέχει μια πρώτη εικόνα της έρευνας και περιέχει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες πτυχές · φυσικά μπορεί να προσαρμοστεί με άλλα στοιχεία που ενδέχεται να ισχύουν σε κάθε χώρα)

- Ανατρέξτε στους κύριους σκοπούς και στόχους της έρευνας.
- Γενική εισαγωγή στο εθνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο σε κάθε χώρα εταίρο.
- Σύντομη αναφορά στα ερωτηματολόγια και τους ερωτηθέντες.

Δραστηριότητες προς εκτέλεση

- 1) Βέλτιστες πρακτικές / Μελέτες περιπτώσεων
- 2) Εθνικό / Διεθνές έργο ή / και προγράμματα
- 3) Ακαδημαϊκές έρευνες / άρθρα

Για τον προαναφερόμενο τύπο δραστηριοτήτων, κάθε συνεργάτης συνιστάται να χρησιμοποιεί το παρακάτω πρότυπο.

Κάθε εταίρος θα πρέπει να διεξάγει 2 δραστηριότητες βάσει της προαναφερθείσας πρότασης.

Αυτές οι δραστηριότητες καλούνται να αναφερθούν στις πιο πρόσφατες και τις πιο σημαντικές.

Χώρα - Οργανισμός	
Όνομα πρότζεκτ:	
Τύπος δραστηριότητας:	Πχ άρθρο, πρότζεκτ, κλπ.
Περιγραφή:	(very short description max 1 paragraph)
Τα προσόντα επιχειρηματικότητας	- - -
Πηγές αναφορές	

Με στόχο την ομοιομορφία, κάθε οργανισμός εταίρος πρέπει να παρέχει συγκεκριμένες και σχετικές λεπτομέρειες.

Διαχωρισμοί των χωρών της ΕΕ μεταξύ των 5 εταίρων του έργου:

InProgress SPAIN	Materahub	OA Nitra	VET Centre	UTH
1) Ισπανία 2) Γερμανία	1) Ιταλία 2) Γαλλία 3) Βέλγιο	1) Σλοβακία 2) Ελέγξτε τη Δημοκρατία	1) Λιθουανία 2) Λετονία 3) Εσθονία	1) Ελλάδα 2) Βουλγαρία 3) Κύπρος
3) Αυστρία 4) Κάτω Χώρες 5) Πορτογαλία	4) Λουξεμβούργο 5) Δανία	3) Σλοβενία 4) Ουγγαρία 5) Ρουμανία	4) Σουηδία 5) Φινλανδία	4) Κροατία 5) Πολωνία 6) Ιρλανδία 7) Μάλτα

Κάθε συνεργάτης παρακαλείται να αναζητήσει 2 δραστηριότητες για κάθε χώρα.

Συμπεράσματα / Βασικές υποθέσεις

Το βασικό συμπέρασμα των πλεονεκτημάτων των ικανοτήτων πλαισίου Entrecomp στη χώρα σας και της χρήσης τους σε μαθήματα φυσικής αγωγής.

Παράρτημα II

Ερωτηματολόγιο για καθηγητές

Αγαπητέ κύριε, κυρία,

Το ευρωπαϊκό έργο Entrepreneurship Through Sport-ENTOS απευθύνεται για να υποστηρίξει τους επιχειρηματικούς στόχους των στρατηγικών Εκπαίδευση και Κατάρτιση2020 και Europe2020 παρέχοντας στους εκπαιδευτικούς αθλητισμού μια καινοτόμο και επικεντρωμένη στους μαθητές παιδαγωγική προσέγγιση που απευθύνεται στην ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας Εκπαίδευση μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων.

Για το λόγο αυτό, η κοινοπραξία του έργου ανέπτυξε το ακόλουθο ερωτηματολόγιο, συμπεριλαμβανομένων ερωτήσεων για να μας βοηθήσει να μάθουμε τι σκέφτεστε και τι γνωρίζετε ήδη σχετικά με την «Επιχειρηματική εκπαίδευση» και αν νομίζετε ότι είναι σημαντικό και / ή χρήσιμο να το ενσωματώσετε σε αθλήματα, τα οποία μπορεί να ενθαρρύνει την επιχειρηματική νοοτροπία και συγκεκριμένες ικανότητες και ικανότητες

Για αυτόν τον λόγο, εκτιμούμε τις απόψεις, τα σχόλια και τις απόψεις σας με βάση την εμπειρία σας ως καθηγητής αθλημάτων. Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, οπότε δώστε μας την προσωπική και ειλικρινή γνώμη σας. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα διαρκέσει περίπου 10 λεπτά.

Αυτή η έρευνα είναι μέρος του έργου Εκπαίδευση Επιχειρηματικότητα μέσω Αθλητισμού, το οποίο στοχεύει στην ανάπτυξη της Εκπαίδευσης Επιχειρηματικότητα μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων.

* Ο όρος «Επιχειρηματική εκπαίδευση αφορά στους μαθητές που αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τη νοοτροπία για να μπορούν μετατρέψτε τις δημιουργικές ιδέες σε επιχειρηματική δράση. Αυτή είναι μια βασική ικανότητα για όλους τους μαθητές, υποστηρίζοντας την προσωπική ανάπτυξη, ενεργό πολίτη, κοινωνική ένταξη και απασχολησιμότητα. Είναι σχετικό σε όλη τη διαδικασία της δια βίου μάθησης, σε όλους τους κλάδους της μάθησης και σε όλες τις μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης (τυπική, μη τυπική και ανεπίσημη) που συμβάλλουν σε ένα επιχειρηματικό πνεύμα ή συμπεριφορά, με ή χωρίς εμπορικό στόχο ». Συμφωνήθηκε στη Γενεύη στις 18 Ιανουαρίου 2012 από ομάδα εργασίας που περιελάμβανε εκπροσώπους των ETF, GIZ, ILO, UNESCO και UNEVOC.

1. **Gender**   M   F

2. **Age** _____

3. **Where do you work (city, country)?** _____

4. **How many years do you teach physical education at school?** _____

5. **How much do you think you know about entrepreneurship?**

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

6. **Have you received any formal or informal education / training in the field of entrepreneurship?**

6.1. YES - NO

6.2. **If YES**, how?

a. Individually on my own (books, magazines, discussions)

b. Out-of-School Training Seminar

- c. In-School Training Seminar
- d. Other

7. **How important do you consider 'Entrepreneurship' to be taught at School for daily personal and professional life?**

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

8. **Have you ever intergraded your lessons with 'Entrepreneurship topics, strategies, competences or other relevant subjects?'**

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

9. **During your lessons, how often do you include information and reflections about 'Entrepreneurship'?**

Never	Rarely	Sometimes	Often	Always
-------	--------	-----------	-------	--------

10. **Do you think that the concept of 'Entrepreneurship' may be / is related to sports?**

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

11. **Do you think that it may be important to integrate 'Entrepreneurship education' in Physical Education?**

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

12. **Do you teach exercises and activities fostering the ability to develop 'creative and purposeful ideas' during your courses at school?**

12.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

12.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

13. **Do you teach exercises and activities fostering 'imagination and abilities to identify opportunities for creating value' (social, cultural, ethical etc.) during your courses at school?**

13.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

13.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

14. **Do you teach exercises and activities fostering 'social inclusion' during your courses at school?**

14.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

14.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

15. **Do you teach exercises and activities fostering 'self-awareness & self-efficacy' during your courses at school?**

15.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports

- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

15.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

16. **Do you teach exercises and activities fostering ‘motivation & perseverance’ during your courses at school?**

16.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

16.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

17. **Do you teach exercises and activities fostering the ability to ‘identify and mobilise resources and others’ during your courses at school?**

17.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

17.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

18. **Do you teach exercises and activities fostering the abilities to ‘manage your time effectively, set goals, prioritise and think strategically’ during physical education lessons at school?**

18.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

18.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

19. **Do you teach exercises and activities fostering the abilities to ‘make decisions and deal with uncertainty, ambiguity and risk’ during physical education lessons at school?**

19.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

19.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

20. **Do you teach exercises and activities fostering the ability to ‘work with others’ during your courses at school?**

20.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports

- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

20.2. **IF NO**, would you like to include such exercises and activities in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

21. **Do you feel you may teach the above 'Entrepreneurship' skills through your courses?**

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

22.

Will specific training and additional educational material help you to integrate 'Entrepreneurship' in your courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

23. In case of training courses, how would you like to receive the information/training/seminars in the sector of 'Entrepreneurship'?

- a. Live
- b. Distance learning
- c. Combination of Both

24. If you integrate entrepreneurship education/skills in your sports lessons, do you think that your students enjoy taking part in this kind of exercises and activities?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

25. Do you think that your school headmaster or directorate of education would accept to integrate entrepreneurship education in your sports activities and courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

26. Do you think that the exercises and actions related to entrepreneurship add value and bring key advantages to physical education courses?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

Ερωτηματολόγιο για μαθητές

Αγαπητοί μαθητές,

Το ευρωπαϊκό έργο Entrepreneurship Through Sport-ENTOS απευθύνεται για να υποστηρίξει τους επιχειρηματικούς στόχους των στρατηγικών Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020 και Europe 2020 παρέχοντας στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές του αθλητισμού μια καινοτόμο και επικεντρωμένη στους μαθητές παιδαγωγική προσέγγιση που απευθύνεται στην ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας Εκπαίδευση μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων.

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει ερωτήσεις που μας βοηθούν να γνωρίζουμε τι σκέφτεστε και τι γνωρίζετε ήδη για την «Επιχειρηματική εκπαίδευση» και αν νομίζετε ότι είναι σημαντικό και / ή χρήσιμο να το ενσωματώσετε σε αθλήματα, τα οποία μπορεί να προωθήσουν την επιχειρηματική νοοτροπία και συγκεκριμένες ικανότητες και ικανότητες

Για αυτόν τον λόγο, σκεφτείτε τον εαυτό σας και την εμπειρία σας ως μαθητή στη φυσική αγωγή και θυμηθείτε ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, οπότε δώστε μας την προσωπική και ειλικρινή γνώμη σας. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα διαρκέσει περίπου 10 λεπτά.

Αυτή η έρευνα είναι μέρος του έργου Εκπαίδευση Επιχειρηματικότητας μέσω Αθλητισμού, το οποίο στοχεύει στην ανάπτυξη της Εκπαίδευσης Επιχειρηματικότητας μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων.

* Ο όρος «Επιχειρηματική εκπαίδευση αφορά στους μαθητές που αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τη νοοτροπία για να μπορούν μετατρέψτε τις δημιουργικές ιδέες σε επιχειρηματική δράση. Αυτή είναι μια βασική ικανότητα για όλους τους μαθητές, υποστηρίζοντας την προσωπική ανάπτυξη, ενεργό πολίτη, κοινωνική ένταξη και απασχολησιμότητα. Είναι σχετικό σε όλη τη διαδικασία της δια βίου μάθησης, σε όλους τους κλάδους της μάθησης και σε όλες τις μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης (τυπική, μη τυπική και ανεπίσημη) που συμβάλλουν σε ένα επιχειρηματικό πνεύμα ή συμπεριφορά, με ή χωρίς εμπορικό στόχο». Συμφωνήθηκε στη Γενεύη στις 18 Ιανουαρίου 2012 από ομάδα εργασίας που περιελάμβανε εκπροσώπους των ETF, GIZ, ILO, UNESCO και UNEVOC..

1. **Gender** M F

5. **Age** _____

6. **Where do you live (city, country)?** _____

7. **Do you enjoy physical education at school?** _____

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

5. How much informed do you think you are about entrepreneurship?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

6. Have you received education / training in the field of entrepreneurship?

6.1. YES - NO

6.2. **If YES**, where did you get your training from?

- e. Individually on my own (family, books, magazines, discussions)
- f. Out of-School Training Seminar
- g. In-School Training Seminar
- h. Other

7. Is 'Entrepreneurship for daily personal and professional life ' important?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

8. During physical education lessons, are you taught 'Entrepreneurship topics, strategies,competences, other relevant subjects'?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

9. During physical education lessons, how often are you taught information and reflections about 'Entrepreneurship'?

Never	Rarely	Sometimes	Often	Always
-------	--------	-----------	-------	--------

10. Is the concept of 'Entrepreneurship' related to sports?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

11. Is the integration of 'Entrepreneurship' important in physical education?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
------------	----------	------------	------	-----------

12. Are you taught exercises and activities for the development of 'creative and purposeful ideas' during physical education lessons at school?

12.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/out of school activities
- j. Other

12.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

13. Are you taught exercises and activities for the development of 'imagination and abilities to identify opportunities for creating value' during physical education lessons at school?

13.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/activities out of school
- j. Other

13.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

14. Are you taught exercises and activities for the development of 'assessing the consequences and impact of ideas opportunities and actions' during physical education lessons at school?

14.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/activities out of schools
- j. Other

14.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

15. Are you taught exercises and activities for the development of ‘believe in yourself and keep developing’ during physical education lessons at school?

15.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/activities out of schools
- j. Other

15.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

16. Are you taught exercises and activities for the development of ‘staying focused and don’t give up’ during physical education lessons at school?

16.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/activities out of schools
- j. Other

16.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

17. Are you taught exercises and activities for the development of ‘inspire, enthuse and get other on board’ during your lessons at school?

17.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/activities out of schools
- j. Other

17.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

18. Are you taught exercises and activities for the development of ‘time management, goal orientation, strategic thinking’ during physical education lessons at school?

18.1. **IF YES** through which actions?

- f. Team & Individual Sports
- g. Recreational activities, games, challenges
- h. Theoretical lectures
- i. Educational excursions/tours/activities out of schools
- j. Other

18.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

19. Are you taught exercises and activities for the development of ‘making decisions dealing with uncertainty, ambiguity and risk’ during physical education lessons at school?

19.1. **IF YES** through which actions?

- a. Team & Individual Sports
- b. Recreational activities, games, challenges
- c. Theoretical lectures
- d. Educational excursions/tours/activities out of schools
- e. Other

19.2. **IF NO**, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

20. Are you taught exercises and activities for the development of ‘working with others’ during physical education at school?

20.1. IF YES through which actions?

- Team & Individual Sports
- Recreational activities, games, challenges
- Theoretical lectures
- Educational excursions/tours/activities out of schools
- Other

20.2. IF NO, are you willing to participate in such exercises and activities during physical education lessons?

21. Do you want to be taught the above ‘Entrepreneurship’ skills through physical education lessons?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

22. Will ‘Entrepreneurship’ skills through physical education help you in your everyday life?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

23. How would you like to receive the information/training about ‘Entrepreneurship’ through physical education? Choose the most favourable answer

- Team & Individual Sports
- Recreational activities, games, challenges
- Theoretical lectures
- Educational excursions/tours/activities out of schools
- Other

24. Do you enjoy participating in exercises and activities related to entrepreneurship in physical education?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

25. Is entrepreneurship through physical education useful ?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

26. Do you think that the exercises and actions related to entrepreneurship will make physical education lessons better?

Not at all	Little	So and so	Much	Very much
------------	--------	-----------	------	-----------

Παράρτημα III μέρος μεθοδολογίας έρευνας στοιχείων για το σχεδιασμό του προγράμματος ENTOS

Στρογγυλή τράπεζα ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	Στρογγυλή τράπεζα ΜΑΘΗΤΕΣ
<p>Συμμετέχοντες 6-8 άτομα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο 1-2 άτομα ως συντονιστές από την ομάδα ENTOS, ο 2 – 3 καθηγητές ΦΑ από σχολεία και ο 3 άτομα όπως: διευθυντής Σχολείου, εκπρόσωποι εκπαιδευτικών οργανισμών κλπ 	<p>Συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο 1-2 άτομα ως συντονιστές από την ομάδα ENTOS, ο 3-4 μαθητές από διαφορετικές τάξεις φοίτησης και ο 2 καθηγητές ΦΑ από σχολεία

<p>Μεθοδολογία διεξαγωγής στρογγυλής τράπεζας: Συνεδρίες μέσω Skype ή άλλης διαδικτυακής πλατφόρμας (υποχρεωτική εξ' αποστάσεως συνεδρία λόγω Covid-19) Διάρκεια: 1 έως 2 ώρες. Προετοιμασία ημι-δομημένων ερωτήσεων</p>	<p>Μεθοδολογία διεξαγωγής στρογγυλής τράπεζας: Συνεδρίες μέσω Skype ή άλλης διαδικτυακής πλατφόρμας (υποχρεωτική εξ' αποστάσεως συνεδρία λόγω Covid-19) Διάρκεια: 1 έως 2 ώρες. Προετοιμασία ημι-δομημένων ερωτήσεων</p>
<p>A_ Μέρος ΕΙΣΑΓΩΓΗ του θέματος στη στρογγυλή τράπεζα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή, αποστολή και σκοπός του προγράμματος ENTOS • Αναφορά στα συμπεράσματα της έρευνας σε καθηγητές 	<p>A_ Μέρος ΕΙΣΑΓΩΓΗ του θέματος στη στρογγυλή τράπεζα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή, αποστολή και σκοπός του προγράμματος ENTOS • Αναφορά στα συμπεράσματα της έρευνας σε μαθητές
<p>B_ Μέρος B1_Διδασκαλία του αντικειμένου της επιχειρηματικότητας στο σχολείο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για το <u>εάν υπάρχει ενδιαφέρον</u> για τη διδασκαλία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας στους μαθητές <u>από τη διοίκηση του σχολείου</u> • Συζήτηση για το <u>εάν υπάρχει η αναγκαιότητα</u> για τη διδασκαλία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας στους μαθητές • Συζήτηση για το <u>εάν υπάρχει προτεραιότητα από τη διοίκηση</u> για τη διδασκαλία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας στους μαθητές σε σχέση με άλλα αντικείμενα -που δε διδάσκονται. <p>B2_Σχέση της επιχειρηματικότητας με το αντικείμενο της Φυσικής Αγωγής</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για το ποσοστό ωρών του μαθήματος ΦΑ που θα αφιερώνονται στο αντικείμενο της επιχειρηματικότητας • Συζήτηση εάν πέραν των πρακτικών μαθημάτων εφαρμογής της 	<p>B_ Μέρος Διδασκαλία του αντικειμένου της επιχειρηματικότητας στο σχολείο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για το <u>εάν υπάρχει ενδιαφέρον</u> από τους μαθητές να διδαχθούν δεξιότητες επιχειρηματικότητας • Συζήτηση για το εάν οι μαθητές θεωρούν τη διδασκαλία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας <u>σημαντικότερη σε σχέση με άλλα αντικείμενα</u> που δε διδάσκονται στο σχολείο (πχ εικαστικά, τέχνες κλπ) • Συζήτηση για τη χρήση και τη σπουδαιότητα απόκτησης δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας από τους μαθητές για μετά το σχολείο αποφοίτησή τους. <p>B2_Σχέση της επιχειρηματικότητας με το αντικείμενο της Φυσικής Αγωγής</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για το ποσοστό ωρών της επιχειρηματικότητας που οι μαθητές είναι διατεθειμένοι να δεχθούν ως ενσωμάτωση στο μάθημα της ΦΑ

<p>επιχειρηματικότητας στο μάθημα της ΦΑ θα πρέπει να αφιερώνονται και ώρες θεωρητικών ωρών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση εάν ανάλογα με τις τάξεις στο σχολείο θα διδάσκονται διαφορετικά επίπεδα δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας στους μαθητές • Συζήτηση για την ανάγκη της τροποποίησης του μαθήματος της ΦΑ για την ενσωμάτωση του αντικειμένου της επιχειρηματικότητας • Συζήτηση για το εάν ενισχύεται ή μειώνεται η αξία στο μάθημα της ΦΑ <p>B3_ Εκπαίδευση καθηγητών ΦΑ στην επιχειρηματικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για διδασκαλία του μαθήματος της επιχειρηματικότητας ως πρόσθετο μάθημα στα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής στα ΑΕΙ • Συζήτηση για τους τρόπους επιμόρφωσης των καθηγητών ΦΑ στο αντικείμενο της επιχειρηματικότητας • Συζήτηση υιοθέτηση της δομής Matera hub ως επιμορφωτικού υλικού • Συζήτηση εάν η επιμόρφωση των καθηγητών θα αφορά και στη θεωρία και σε δράσεις πρακτικής εφαρμογής • Συζήτηση εάν η διδασκαλία στοιχείων επιχειρηματικότητας θα είναι επιλογή του καθηγητή ΦΑ ή θα περιληφθεί υποχρεωτικά στο μάθημα. • Συζήτηση εάν η τελική αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα της ΦΑ θα τροποποιηθεί. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση εάν πέραν των πρακτικών μαθημάτων εφαρμογής της επιχειρηματικότητας στο μάθημα της ΦΑ οι μαθητές είναι διατεθειμένοι να διδαχθούν και ώρες θεωρητικών ωρών • Συζήτηση εάν οι μαθητές είναι διατεθειμένοι να δεχθούν την ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στο μάθημα της ΦΑ σε όλες τις τάξεις στο σχολείο • Συζήτηση για το εάν κατά τη γνώμη των μαθητών ενισχύεται ή μειώνεται η αξία του μαθήματος της ΦΑ. • Συζήτηση για το εάν η απόδοσή τους σε δράσεις που αφορούν την επιχειρηματικότητα επηρεάζει το βαθμό τους στο μάθημα της ΦΑ. <p>B3_ Δεξιότητες και προσόντα των μαθητών από τη διδασκαλία στοιχείων της επιχειρηματικότητας στο μάθημα της ΦΑ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση της δομής Matera hub στους μαθητές και αναφορά σε όλες τις πτυχές του εργαλείου • Συζήτηση εάν η εισαγωγή στοιχείων επιχειρηματικότητας θα αφορά εκτός από δραστηριότητες πρακτικής εφαρμογής και θεωρητική ύλη. • Συζήτηση εάν η συμμετοχή των μαθητών στο εμπλουτισμένο μάθημα της ΦΑ θα είναι επιλογή του μαθητή ή θα συμμετέχει υποχρεωτικά ως σε κάθε κλασικό μάθημα ΦΑ • Συζήτηση εάν η τελική αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα της ΦΑ θα τροποποιηθεί.
--	--

<p>Γ_ Μέρος Επίλογος - Συμπεράσματα Προώθηση /διάχυση της πρότασης 'Entrepreneurship through Physical Education'</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση εάν οι καθηγητές ΦΑ δέχονται την προοπτική – συνοδείας των μαθητών για επίσκεψη εκτός σχολείου σε εταιρίες, εμπορικούς οργανισμούς και χώρους εργασίας στη διάρκεια των μαθημάτων ΦΑ για ανταλλαγή εμπειριών που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα. • Συζήτηση εάν οι καθηγητές ΦΑ δέχονται την επίσκεψη εκπροσώπων εμπορικών επιμελητηρίων και 	<p>Γ_ Μέρος Επίλογος - Συμπεράσματα Προώθηση /διάχυση της πρότασης 'Entrepreneurship through Physical Education'</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση εάν οι μαθητές προτίθενται να επισκέπτονται εκτός σχολείου εταιρίες, εμπορικούς οργανισμούς και χώρους εργασίας στη διάρκεια των μαθημάτων ΦΑ για ανταλλαγή εμπειριών που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα. • Συζήτηση με τους μαθητές εάν θεωρούν σημαντικό στις ώρες της ΦΑ αντί για μάθημα στο προαύλιο να συμμετέχουν σε συζητήσεις με
<p>συλλόγων στη διάρκεια των μαθημάτων τους για συνεργασία με τους μαθητές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση εάν οι διοικήσεις των σχολείων δέχονται την ενσωμάτωση του αντικειμένου της επιχειρηματικότητας στη διάρκεια του μαθήματος ΦΑ και κάτω από ποιες προϋποθέσεις και όρους 	<p>επισκέπτες εκπροσώπους εμπορικών επιμελητηρίων και θέματα που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση για τη σύγκριση των προσόντων μαθητών σε σχολεία με ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στο μάθημα της ΦΑ και σχολείων με τυπικά μαθήματα ΦΑ χωρίς στοιχεία επιχειρηματικότητας.
<p>Τελικό προϊόν στρογγυλής τράπεζας Παρουσίαση συγκεντρωτικά των αποτελεσμάτων – συμπερασμάτων των συζητήσεων σε ένα αρχείο word (περίπου 400-500 λέξεις): α) της στρογγυλής τράπεζας με τους καθηγητές (περίπου 200-250 λέξεις) & β) της στρογγυλής τράπεζας με τους μαθητές (περίπου 200-250 λέξεις)</p>	

.....